45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ ~~38~~ 39 | Կ. ՊՈԼԻՍ 1901 ՄԱՅԻՍ 29 ՅՈՒՆԻՍ 11 | 24 ՍԷՖԷՐ 1319 — 29 ՄԱՅԻՍ 1317 | ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամեն տեսակ գրութիւններ։
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38 Պապը Ալի ճաssէսի 38

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Journal Arménien
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER
ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
Yhannès T. Kaïsérian
38 GRAND' RUE DE LA S. PORTE 38
Constantinople

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوهانس فرید قیصریانه
مطبعه و اداره‌خانه‌سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی داره مخصوصه‌سیدر

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ևս չենսրուիր

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՌԹԻՒ Ի ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ

Հինն Ասիաթիւսի ծոցին խորը գրաւուող և Նիկոմիդ Ա.ի հիմնած Բիւթանիոյ մայրաքաղաքին աշխարհագրական և մնոնական նկարագրութիւնը չէ որ ընել կը փափաքինք այս պահուս։ Անշուշտ այդպիսի ձեռնարկ մը խիստ շահեկան կրնայ ըլլալ մասնաւոր անոնց համար որոնք նկատի առնելով Փոքր Ասիոյ կեդրոնական քաղաքներէն անցող երկաթուղւոյն երկրին վաճառականութեանը յառաջդիմութեանը մասին ունեցած ազդեցութիւնը, ուսումնասիրել կը բաղձան, Իզմիտի դիրքն ու հրապարակի կեանքը։

Ուրիշ առթի մը վերապահելով այդ աշխատութիւնը՝ կարճ ակնարկ մը պիտի նետենք Նիկոմիդիոյ Հայոց կրթական և բարոյական գործերուն վրայ։

Բայց դեռ առանց խնդրին մէջ մտնելու՝ ըսենք թէ Նիկոմիդիոյ քաղաքին և կամ վիճակին մէջ անցած ու դարձածին խիստ ուշադրութեամբ հետևող աշխարհական և կամ կղերական(*) անձնաւորութիւնները, թող չի կարծեն թէ կողմնակալութեան ուղով է որ հանրութեան ուշադրութիւնը կը զբաղեցնենք այս պահուս։ Եթէ ընդդէմ ըլլալու ամենաճան անկողմնակալ ըլլալու ինքնական և բարոյական սուղ յատկութիւններովն օժտեալ չենք տեսնես զմեզ—որովհետև անկողմնակալութիւնը մեր մէջ այնքան հազուադէպ է որ մարդ իր վրայ իսկ կասկածելու իրաւունք կունենայ — դէթ զդացած եմք ու կ'զգանք թէ ինչ հրճուանք ու ներդաշնակութիւն կարող է շնորհել անկողմնակալութիւնը մեր խղճին՝ մեր սրտին՝ մէկ խօսքով մեր զդացմանցը։ Հետևաբար մէկ կողմէն այս պարագան նկատի առնելով և միւս կողմէն ալ մտաբերելով հանրութեան խղճին խօսող հրապարակագրի մը բարոյական խիստ ծանր պատասխանատուութիւնը, չափելով մեր դերը և ըստ կարի ներշնչուելով սրամտամտանական ճաշակէն՝ պիտի համարձակինք Նիկոմիդիոյ կրթական և թեմական գործոց մասին մեր ընդհանուր դաղափարը պարզել մեր համակրելի ընթերցողաց։

Արմաշի ոսներէն մի քանի օր առաջ էր որ ի վերջոյ անտի Նիկոմիդիա այցելելու նպատակս կրցայ գործադրել։ առաջին գործս դպրոցը ու եկեղեցին այցելելս եղաւ։

Նիկոմիդիա Լուսաւորչեան և Դայիանէ կոչուած երկսեռ վարժարան մը՝ և առանձին զատ մանկապարտէզ մըն ալ ունի։ Աշակերտաց թիւը 240, աշակերտուհեացը 218 և սանուհեաց ալ 120 է, գումար 578 ուսանող 700 տունէ բաղկացեալ հայ հասարակութեան մը հպմար։ 1875 էն ի վեր ալ Սաքանաղեան անուամբ ընթերցարան խումբ մը կազմուած է որ կը հոգէ մանկապարտէզի և որոց այժմու առենապետը և միանգամայն դպրոցաց ալ ընդհանուր տեսուչը Մինէլեան Գասպար էֆէնն է։ Վարժարանք. թոչակաւոր չեն բացի մանկապարտէզէն որոյ սանուն 10 ադամ դահեկան ամսաթոչակ կը վճարեն։ Ուսուցչաց թիւը 10 և ուսուցչուհեացը 7 է։ 2 հատ ալ մնոնոսպասաւոր կայ որոնցմով ամբողջ պաշտօնէից թիւը 19 ի կը հասնի։

Ակից զատ կիրակնօրեայ լոսարան մըն ալ հաստատուած է, ուր կարդամ— առ այժմ թերեւս—ոչ խօսող և ոչ ալ լսող կայ։ Նմանապէս փոքր մըն ալ չհնուած է որ կը շահագործուի ի նպաստ վարժարանաց վերաշինութեան որոց չէնքը հին է բայց ի մանկապարտէզէնն որ թէեւ խիստ նոր, քայց—թող ներողամիտ ըլլայ Գասպար էֆէնտին—ծրագիրը և յաղողութիւնը չեն հաւասարիր Ատաբազարի մանկապարտէզներուն։ Տարակոյս չկայ թէ Գասպար էֆ. անվհատ և կարող անձնաւորութիւն մըն է, բայց մենք նիւթական զոհողութիւններ ալ կ'սպասենք Աստուածեան ընթերցասիրաց խմբին պատկանող յարգոյ անդամներէն, մանկապարտէզի չենքը ներքին կազմակերպութեանը չի համապատասխաներ։

Այդ սակայն կը փութանք անկեղծօրէն շնորհաւորել մանկապարտէզին հիմնման պատճառ եղող կրթասէր անձնաւորութիւնները, որովհետև եթէ Աստուածաշունչը չեն հաւատարած՝ դէթ Եաւլեվայի Մեծ Նոր գիւղի Միլազիղի և Զէյնկիլէրի ուսումնասիրական մարմիններուն բաղդատմամբ՝ շատ ու շատ անձնուիրութիւն ցուցուցած են։ Ներեւակայեցէք թէ վերոյիշեալ գիւղերու առաջինը չորս 2000՝ երկրորդը 600՝ եւ վերջինս 1000 տունէ բաղկացեալ ըլլալով մէկ տեղ՝ մինչ ցարդ դպրոցներնին խիստ յետադէմ եղած են։ (Ուրիշ առթիւ պիտի խօսինք վերոյի եալ գիւղերու կրթական գործոց վրայ)։

Զի մոռնանք ըսել թէ Նիկոմիդիոյ մէջ Աղքատանոց Տիկնանց ընկերութիւն մըն ալ կազմուած է ընդ նախագահութեամբ Տ. Ոսկի քահանայի։ 70—82 տարի առաջ չհնուած Իզմիտի Հայոց եկեղեցիոյ՝ եկեղեցական ճարտարապետական գլուխ գործոց մը կարող է համարուիլ։ Սքանչացումս լիակատար եղաւ երբ վերնատունի երկրորդ յարկը հասնելով աչքերս կրցան չօշափել եկեղեցւոյ ներքին ամբողջութիւնը։

Ժիւսթինիանի դարը՝ և Միլէցի Թէոդոր նշանաւոր ճարտարապետին Բիւզանդական հրապուրիչ ոճը միտքերնիս եկաւ։ Պիտի համարձակինք ըսել թէ Նիկոմիդիոյ եկեղեցւոյ սիւներուն ամբաստ վարպետորէն ատաշուած յենակէտերը՝ հռչակաւոր Սինանի սիւները կը յիշեցնեն։ Միակտուր մարմարիոնէ չհնուած աւազանին վերի մասին փայլը և նրբութիւնը գրեթէ ապշեցուց զմեզ։ Ո՞ւր կը մնան եկեղեցական նոր ճարտարապետները հիներուն բաղդատմամբ. շատեր պիտի ըսեն թէ մեր ժողովուրդը իր նախնեաց ջերմեռանդութիւնը չունի. այո՛, այս ալ իրականութիւն մըն է։

Այժմ անցնինք Նիկոմիդիոյ Հայոց կրթական կուսակցութեանց որոնք մեր մէջ մանաւանդ կուսակցութիւնները յաճախակի և բաղմաթիւ են։ Ոմանք — սկզբունքի բանականութիւններ—կը մտիթարուին ընելով թէ կուսակցութիւնները ամէն տեղ կան. սուր կ'ըսեն ժիտական մտիթարութիւն, ինչպէս կ'ըսենք ժիտական և կամ բացասական թիւ ալգեբրայի մէջ։

Բայց արդեօք իրաւունք չունինք ըսելու թէ մեր դատողութիւնները ընդհանրապէս թերեւաբար տեղի կ'ունենան, տրամաբանօրէն որքան դժուար բան է ըսել թէ այս ինչ մարդը բարի և կամ չար է, մենք այս ճշմարտութիւնը չյիշելով մէկեալ՝ յանախ ո և է անձնաւորութեան մը մասնաւոր վարմունքին ընդհանուր վճիռ մը կ'եզրակացնենք, որ իրականին մէջ՝ անարդարացի՝ սխալ և անտեղի եղած կ'ըլլայ։

Զերկարելով ըսենք թէ, Նիկոմիդիոյ ազգայիններուն մէկ մասը հակաաշխարհական է. ինչո՞ւ, — որովհետև Առաջնորդ Սրբազանը դպրոցասէր չէ։

Նպատակիս մեր կղերականներուն նկատմամբ կիրճ վիճաբանութիւններու տեղի տալ չէ, և արդէն անկարող ենք անոնց ընդհանրութեանը մասին յատակ համոզում մը ունենալ, որովհետև ամէնքն ալ մօտէն և կամ հեռուէն չենք ճանչնար։

Բայց թող ներեն Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Սրբազան Հօր հակակիրները՝ որ մեր համոզմանը մասին մի քանի կարճ բացատրութիւններ տանք։

Նախ պիտի ըսենք թէ արդեօք իրաւունք ունինք ամէն կրթական բան մեր առաջնորդներէն սպասելու։ Անոնք որ հակառաջնորդական են Նիկոմիդիոյ մէջ՝ ընդհանրապէս զարգացեալ՝ և կամ եւրոպական քաղաքակրթութիւնը մէջտեղ բերելով կրթասէրներ կը կարծեն ինքզինքնին, որովհետև դպրոցներուն բաղմանալը և բարգաւաճիլը՝ մասին զարգացման ամենամեծ շարժառիթն եղած է։ Բայց ինչո՞ւ չեն մտածեր թէ ժամանակակից կրթութիւնը ամէնէն մեծ կրթական ձեռնարկները մինչև իսկ՝ անձնական չանքին՝ եռանդին ձգած է։ Մինթէ յառաջդիմութիւնը անհատական քրտինքներու արդիւնքը չէ։ Լաւ դատած ըլլալու համար նպատք է մտածենք թէ՝ եթէ իրաւունք ունինք բան մը պահանջելու, նախնապէս ուրիշ բան մը ընելու պարտականութիւնն ալ ունինք։

Տեսէք, անցեալները թուն իսկ Նիկոմիդիոյ ազգային փառն մերձակայ հին տաճարը դնելով դպրոցի տեղ պատրաստելու համար երբ Ս. Առաջնորդը փոխարինութիւն ընել ուզեց, հակառաջնորդականներն՝ որք հարուստներ և մեծ աղաներ են՝ չմասնակցեցան, աղքատ դասակարգը միայն մէկ երկու օրուան մէջ... 200 ոսկւոյ բաւական կարեւոր գումարը հայթայթեց՝ ոմն 1 կամ 2, մին 4 և միւսն 5 ոսկի տալով։

Զարմանալի չէ՞ որ հակառաջնորդականները ըսին թէ Ս. Առաջնորդը դպրոցասէր չէ, և երբ Ս. Հայրը դրպրոց չունենալու համար հող դնել ուզէ, դպրոցասէր հակառաջնորդականները ճանչէր մը մինչ իսկ չի տան այս պարագային։ Ըսել է որ այս տեսակ անձանց համար Ս. Առաջնորդին դպրոցասէր չըլլալը պարզապէս ծրագրի մը հիմն եղած է, Une plate-forme ինչպէս կ'ըսեն գաղիացիները։

Արդէն՝ մեր Նիկոմիդիոյ հակառաջնորդականները ուրիշ մի քանի կէտեր ալ մոռցած են դնել իրենց դատողութեանցը կշիռին մէջ։ Նախ չեն գիտեր և կամ չի գիտնալ կը ձեւացնեն թէ ինչ ըրած է Ս.Առաջնորդը վիճակի գիւղերուն մէջ կրթ. տեսակէտով երբեր. չեն գնահատած իր կրօն. արժանիքը, որովհետև աւելի արմատական խմբագրութիւնն ալ մեր մէջ մտնելու համար։ Ոմանք — սկզբունքի բանականութիւններ—կը մտիթարուին ընելով թէ կուսակցութիւնները ամէն տեղ կան. սուր կ'ըսեն ժիտական մտիթարութիւն, ինչպէս կ'ըսենք ժիտական և կամ բացասական թիւ ալգեբրայի մէջ։

Բայց արդեօք իրաւունք չունինք ըսելու թէ մեր դատողութիւնները ընդհանրապէս թերեւաբար տեղի կ'ունենան, տրամաբանօրէն որքան դժուար բան է ըսել թէ այս ինչ մարդը բարի և կամ չար է, մենք այս ճշմարտութիւնը չյիշելով մէկեալ՝ յանախ ո և է անձնաւորութեան մը մասնաւոր վարմունքին ընդհանուր վճիռ մը կ'եզրակացնենք, որ իրականին մէջ՝ անարդարացի՝ սխալ և անտեղի եղած կ'ըլլայ։

Զերկարելով ըսենք թէ, Նիկոմիդիոյ ազգայիններուն մէկ մասը հակառաջնորդական է. ինչո՞ւ, — որովհետև Առաջնորդ Սրբազանը դպրոցասէր չէ։

Նպատակիս մեր կղերականներուն նկատմամբ կիրճ վիճաբանութիւններու տեղի տալ չէ, և արդէն անկարող ենք անոնց ընդհանրութեանը մասին յատակ համոզում մը ունենալ, որովհետև ամէնքն ալ մօտէն և կամ հեռուէն չենք ճանչնար։

Բայց թող ներեն Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Սրբազան Հօր հակակիրները՝ որ մեր համոզմանը մասին մի քանի կարճ բացատրութիւններ տանք։

Նախ պիտի ըսենք թէ արդեօք իրաւունք ունինք ամէն կրթական բան մեր առաջնորդներէն սպասելու։ Անոնք որ հակառաջնորդական են Նիկոմիդիոյ մէջ՝ ընդհանրապէս զարգացեալ՝ և կամ եւրոպական քաղաքակրթութիւնը մէջտեղ բերելով կրթասէրներ կը կարծեն ինքզինքնին, որովհետև դպրոցներուն բաղմանալը և բարգաւաճիլը՝ մասին զարգացման ամենամեծ շարժառիթն եղած է։ Բայց ինչո՞ւ չեն մտածեր թէ ժամանակակից կրթութիւնը ամէնէն մեծ կրթական ձեռնարկները մինչև իսկ՝ անձնական չանքին՝ եռանդին ձգած է։ Մինթէ յառաջդիմութիւնը անհատական քրտինքներու արդիւնքը չէ։ Լաւ դատած ըլլալու համար նպատք է մտածենք թէ՝ եթէ իրաւունք ունինք բան մը պահանջելու, նախնապէս ուրիշ բան մը ընելու պարտականութիւնն ալ ունինք։

Տեսէք, անցեալները թուն իսկ Նիկոմիդիոյ ազգային փառն մերձակայ հին տաճարը դնելով դպրոցի տեղ պատրաստելու համար երբ Ս. Առաջնորդը փոխարինութիւն ընել ուզեց, հակառաջնորդականներն՝ որք հարուստներ և մեծ աղաներ են՝ չմասնակցեցան, աղքատ դասակարգը միայն մէկ երկու օրուան մէջ... 200 ոսկւոյ բաւական կարեւոր գումարը հայթայթեց՝ ոմն 1 կամ 2, մին 4 և միւսն 5 ոսկի տալով։

Զարմանալի չէ՞ որ հակառաջնորդականները ըսին թէ Ս. Առաջնորդը դպրոցասէր չէ, և երբ Ս. Հայրը դրպրոց չունենալու համար հող դնել ուզէ, դպրոցասէր հակառաջնորդականները ճանչէր մը մինչ իսկ չի տան այս պարագային։ Ըսել է որ այս տեսակ անձանց համար Ս. Առաջնորդին դպրոցասէր չըլլալը պարզապէս ծրագրի մը հիմն եղած է, Une plate-forme ինչպէս կ'ըսեն գաղիացիները։

Արդէն՝ մեր Նիկոմիդիոյ հակառաջնորդականները ուրիշ մի քանի կէտեր ալ մոռցած են դնել իրենց դատողութեանցը կշիռին մէջ։ Նախ չեն գիտեր և կամ չի գիտնալ կը ձեւացնեն թէ ինչ ըրած է Ս.Առաջնորդը վիճակի գիւղերուն մէջ կրթ. տեսակէտով երբեր. չեն գնահատած իր կրօն. արժանիքը, որովհետև աւելի արմատական խմբագրութիւնն ալ մեր մէջ մտնելու համար։ Ոմանք — սկզբունքի բանականութիւններ—կը մտիթարուին ընելով թէ կուսակցութիւնները ամէն տեղ կան. սուր կ'ըսեն ժիտական մտիթարութիւն, ինչպէս կ'ըսենք ժիտական և կամ բացասական թիւ ալգեբրայի մէջ։

Բայց արդեօք իրաւունք չունինք ըսելու թէ մեր դատողութիւնները ընդհանրապէս թերեւաբար տեղի կ'ունենան, տրամաբանօրէն որքան դժուար բան է ըսել թէ այս ինչ մարդը բարի և կամ չար է, մենք այս ճշմարտութիւնը չյիշելով մէկեալ՝ յանախ ո և է անձնաւորութեան մը մասնաւոր վարմունքին ընդհանուր վճիռ մը կ'եզրակացնենք, որ իրականին մէջ՝ անարդարացի՝ սխալ և անտեղի եղած կ'ըլլայ։

Զերկարելով ըսենք թէ, Նիկոմիդիոյ ազգայիններուն մէկ մասը հակառաջնորդական է. ինչո՞ւ, — որովհետև Առաջնորդ Սրբազանը դպրոցասէր չէ։

Նպատակիս մեր կղերականներուն նկատմամբ կիրճ վիճաբանութիւններու տեղի տալ չէ, և արդէն անկարող ենք անոնց ընդհանրութեանը մասին յատակ համոզում մը ունենալ, որովհետև ամէնքն ալ մօտէն և կամ հեռուէն չենք ճանչնար։

Բայց թող ներեն Նիկոմիդիոյ Առաջ-

ՅԱԿՈԲ ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ԳԱՆԴ ՄԸ ԷԱՋԵՐ ԻՐ ԳԵՂԱՆԳԻՆ
ԻՐ ՄԱՀՈՒԱՆ ՏԱՍՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ
ՄԱՅԻՍ 27

Դ.

Այն առենները երկուք էին զաւեշտական թերթերը,—Մամուլ և Թատրոն. առաջինը ընդհանրապէս ստորին երդիծաբանութիւնն էր որ կը մշակէր, հոն շատ ցանցառ կերպով կ'երեւային երբեմն ժողովներու մասին հեղնութիւններ և ծաղրական նկարներ ջոջերու կեանքէն, մինչդեռ երկրորդը՝ Թատրոն, ստորին երդիծանքին շատ քիչ գրեթէ բնաւ, տեղ չէր տար. հեղնական պատկերները իրենց տեղը ունէին և թերթին ճակատը արդէն կը զարդարէին թերթերու այլաբանական կենդանի պատկերներ, ամէն մէկին վրայ գրուած իրենց անունը։

Ու այն զաւեշտաթերթերէն որոնք կը հրատարակուէին այն առեն,—Մամուլ, Միմոս (*), Թատրոն—առաջինները ձեռքէ ձեռք կը յաջտակուէին, մինչդեռ խեղճ Պարոնեանի թերթերը ամէնքն ալ կը մնային դրեթէ, քիչեր, շատ քիչեր կը զդային անոր զրէին բարձրութիւնը, ու այդ քիչերն էին որոնք կը կարդային Թատրոնը, ու Պարոնեան ինք կը զդար իր գրէին բարձրութիւնը և առոր համար էր որ բնաւ չուզեց իջնել դէպ ի միւս թերթերուն ատիճանը (**)։

Վնասեց՝ բայց հոգը չըրաւ, յամառ էր իր սկզբունքին մէջ ու անանկ ալ չարունակեց մինչև եաքը։

Ու Սվաճեանէն ետք Պարոնեան առաջին տեղը գրաւեց մեր երգիծաբանութեան մէջ ու աւաղ որ յաջորդ մը չունեցաւ տակաւին։ Դասիմը, այդ համակրելի երիտասարդը չկրցաւ հասնիլ Պարոնեանի տաղանդին, մինչդեռ ուրիշ մը բոլորովին թարգմանչի մը յաջողութիւնը ունեցաւ միայն, չհաւատացողները կրնան քննել այս վերջնոյն յօդուածները և նոյն միջոցներուն հրատարակուող ֆրանսերէն Fin de Siècle թերթերուն հետ բաղդատել։

Ուրեմն Պարոնեան միակը եղաւ որ Սվաճեանի բացած դպրոցը շարունակեց, իր նիւթերը առնելով ուզղակի և ուզղակի ժողովրդին կեանքէն, ինչպէս որ մեր ուսումնասիրութեան կարգին մէջ պիտի տեսնուի։

Իսկ այսօր այդ ճիրը մնացող ցանցառ մարդոց կամ երիտասարդաց մէջ տրած փափաքը պարզապէս Պարոնեանի հետևողութիւն մըն է, նորերուն մէջ նոր բան չենք տեսներ և ընդհանրապէս ազդուած են Պարոնեանի գրուածներէն։

Ե.

Օր մը հարց ըսի թէ, ես Պարոնեանը ուրիշ տեսակ մարդ մը կը կարծէի, աւելի փառաւոր մարդ մը, հպարտ, մեծ ու պատկառելի, ու հարցուցի թէ երբ ոտանաւոր մը սանիմ կը հրատարակէ։

—Տղա՛ս, ոտանաւոր մի՛ գրեր, բայց դիրք կազմէ, թուղթ կարէ, թառոցիկ թուցուր, բայց մի փափագիր գրագէս ըլլայ, ասպարէզը ապերախտ է։

Երկու կարծիքներն ալ միւսնոյն արդիւնքը կը ներկայացնէին ինծի, հայրս ալ, Պարոնեանն ալ միւսնոյն կարծիքը կը յայտնէին և երկուքն ալ ինծի խորհուրդ կուտային որպէս զի զրականութենէն հեռու մնամ, երկուքն ալ իրենց անձնական փորձառութեամբ։

Հակառակ այդ արդելքներուն, խեղճ ու կրակ գրած մէկ ոտանաւորս ձեռքս դացի նորէն Պարոնեանին և խնդրեցի որ հրատարակէ։ Կարդաց, խնդաց ու մերժեց. աղաչեցի որ հրատարակէ, խոստանալով որ քանի մը դրուշ ալ կուտայի իրեն, քանի որ լսած էի թէ այն առենուան թերթերը դրամով յօդուած կը հրատարակէին։.. և հիմայ ալ կարծես թէ այդ սովորութիւնը վերցած ըլլար բոլորովին։

—Չեմ կրնար հրատարակել, տղա, ուզղութիւնս դէմ է և քեզի ալ խորհուրդ կուտամ որ ոչ ոտանաւոր գրես և ոչ ալ ճերմակ թուղթին վրայ նամակի ու գործի գրերէ ուրիշ բան գրես։

—Բայց Պարոնեան էֆէնտի, հապա եթէ այդքան գէշ ասպարէզ մըն էր, դուք ինչո՞ւ մտած էք։

—Ես, այո՛, ես մտած եմ, որովհետև հայի կոխը ինծի հոն մղած է, բայց զղջացած եմ, միայն թէ չեմ կրնար ալ ետ դառնալ. երանի թէ ուրիշ ասպարէզ ընտրած ըլլայի։

Բայց այսօր կ'ըմբռնեմ թէ սխալ ըսած էր ինծի ու չէր յայտնած թէ կուչում ունենալուն համար նետուած էր գրականութեան մէջ, զի յայտնի է թէ Պարոնեան փառասիրութեան համար չընդդիմեց այդ ասպարէզը և ոչ ալ հայի կուռին համար, այլ պարզապէս իր կոչումը և բնական յարմարութիւնն էին որ զինքը հոն ուղղեցին ու մեր ըսածը պիտի հաստատուի եթէ իր կեանքին վրայ ակնարկ մը նետենք։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԳԵՑՈՂՈՒԹԵԱՆ

ՄԻՕՐԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Բաւական առնէ ի վեր դրեթէ մեծ խնդիր մը դարձաւ սա եկեղեցական երգեցողութիւնը։

Սակայն այս խնդրոյն վրայ այսքան ծանրանալ և էական կարեւոր կէտ մը համարել՝ բնաւ չէր արժեր. վասն զի կարելի էր անմիջապէս մի քանի արուեստագէտներ և ձայնագրագէտներ ի մի հաւաքել, համերաշխաբար խորհրդակցութեամբ լուծել և կանոնին համեմատ պարզելով վերջացնել։

Մենք իբրեւ երաժիշտ, փորձառու թեամբ սա արդար համոզումը գոյացուցեր ենք թէ, երբեմն երաժիշտներ ու ձայնագրագէտներ, եկեղեցականին ու արեւելեանին միջև չափ ու սահման մը չեն դներ։ Արդեօք աւելի՞ հաղկամէտ են ղրբիկներն, և կամ արեւելեան յեղյեղուած եղանակներով աւելի հաճելի ըլլալ կը կարծեն։ Ընդհակառակն, տարբերութիւնը չատ մեծ է։ Մեր երաժիշտները պէտք է որ այդ տարբերութիւնը ի նկատի առնելով երգին. ինչ որ վայել և պատշաճ է եկեղեցւոյ համար։

Եկեղեցական երգեցողութիւնը պարզ է, իսկ արեւելեանը՝ քաղաքեալ։

Ընդունուած է թէ, քաղաքեալ հանդամանքներով օժտեալ երաժիշտ մը չէ՝ այնքան նոսկանալու որքան պարզով։ Վասն զի քաղաքեալն աւելի հակուած ունկնդիր երաժիշտը՝ միայն կրնան ընդարձակին շրջիացնել եղանակներ, պէսպիսութիւններ մտցնելով նախնեաց վեհ և պատուական շաբաթներու մէջ։

Սովորաբար, չատ քիչ կը գտնուին հրապարակի վրայ այդ տեսակ երաժիշտներ, որոնք արեւելեանին տեղեակ ըլլալով հանդերձ անթիմ և անաբրատ կը պահեն իրենց եկեղեցական բարձր և համեղաճաշակ երգեցողութիւնը։

Մեր ժողովուրդը այս մասին, գրեթէ առ հասարակ սուր յատկութիւն մը ունի մէկէն զանազանելու համար պարզը և քաղաքեալը, շարդխանը և եկեղեցականը։ Բայց միւս կողմէ ալ չատ դիտական կարգ մը նկատումներով բոլորովին անտարբեր կը մնայ եղանակներ գնահատելու մասին։

Ընդհանրապէս, քաղաքեալ եղանակներու վրայ երգել մեր եկեղեցեաց յատուկ չէ, այլ հանենք-ելնեն։ Մերինները պէտք է երդուին անկրաժեշտ ընդունուած ձայներու վրայ, ան ալ կատարեալ պարզութեամբ։

Մեր եկեղեցական ձայները որչափ որ համապատասխան են արեւելեանին — քայլի մի քանի քաղաքեալ եղանակներէ — քանի խնդրոյն ոգին՝ պարզութեան և եղանակի տարբերութեան միջոց մը դնելով երգելուն մէջ է։ Այլապա, ինչ քաղաքութիւն պիտի արուէր եկեղեցական Եբրոյը ձայնին և արեւելեան հնչողին միջև, որ ան ալ իր մէջ քիչ տարբերութեամբ պեսակները ունի։

Եկեղեցական ութը ձայներէն զատ, ուրիշ ընդունուած ձայներ ալ ունինք, որոնցմով յօրինուած է՝ ոդեղներ, դաշէր, եւայլն։ Եթէ լաւ ուշադրութեան առնենք զանոնք, պիտի տեսնենք թէ, լոկ պարզ եղանակներ չեն, այլ բաղադրեալ։

Ցաճախ կը պատահին տարբեր եղանակներով նորակերտ «Ամէն Հայր Սր. և Տէր ողորմա»ներ. օրինակի համար, հիճազէաբէն, բաստէն, էնդաքէն և այլն. որոնց մէջ բնաւ եկեղեցականի վայել ներդաշնակութիւն մը չի տեսնուիր։ Այո՛, կը լսենք ոդեղի մը մէջ այլ և այլ եղանակներէն մասեր՝ որ բաղադրեալ են, սակայն և այնպէս դարձեալ իր մէջ պարզութիւնը անվթար պահպանուած է։ Այդ տեսակ երգերու մէջ կանոն չէ բաղադրեալ եղանակներու գործածութիւնը. կարծես՝ մէկէն ականջի խորթ կը հնչէ, կ'ըսուի թէ շրջիկան է։ Նմանապէս, ասոր նման դեռ շատ կան այլակերպ երգեցողութիւններ՝ զորս երգել չափազանց մեղադրելի է։

Մեղի պէտք չէ ո՛չ քառաձայն և ո՛չ ալ երկաձայն (*) քանի որ մենք դեռ չենք կրցած մէկ ձայնի վրայ միօրինակ և ներդաշնակ երգել։

Անցեալները, չեմ ուզեր հրապարակս մատնանիշ ընել, իբրեւ ունկնդիր ներկայ գտնուելս պատարագի մը ուրարողութեան։ Հանդէսը շատ շքեղ երեւոյթ մը ունէր ի ներկայութեան երկսեռ խուռն բազմութեան։ Ս. Պա-

(*) Շարիվարի, Յակոբ Հաճեանէ։

(**) Պիտի խօսինք տակաւին Թատրոնին չսպառելու մասին։

տարագի զանգակը երբ կը հնչէր իր պարզութեանը մէջ, անոր դէմքն անծանօթ երաժիշտ մը, վայրկենէն դուրս կեցուած քորը սկսաւ ձայնել «Խորհուրդ խորին»ը։ Չի կրնար ան պարագային անտարբեր մնալ, մէկէն ուշադրութիւնս գարձուցի հոդ։ Խեզմը, չեմ դիտեր ո՛ւր տեղի երաժիշտն էր, կարծես՝ տեսակ տեսակ սոր եղանակներով և ձայնի բեկեկումներով խնդրանք մրցման մէջ կը դնէր զանգակին հմտուած ձայնին հետ, և լսողաց իբրեւ թէ հաճոյք զգացնելու համար, շուարեր մնացեր էր, թէ ինչ տեսակ եղանակներով համեմէ իր երգած պարզ և միանգամայն վեհ երգը։ Ահեղ և խորին խորհրդոյ զերազանցերգը, արդեօք այդ ճոմեմ եղանակներու չարքին մէջ կրցա՞ւ խոր ապաւորութիւն մը ներգործել ունկնդիրներուն վրայ և ժողովրդական սիրտն ու հոգին առ Աստուած բարձրացնել։ Բնականաբար ՅՇ

Ահա՛ այս—յուզուած պարագաներ մէյ մէկ ապացոյցներ են որք մեր եկեղեցական երգեցողութեան հարազատութիւնը ցնծելու կը գտնեն։

Ամէն տեսակ գործերու մէջ ընդունուած բաներ են որ կարեւորութիւն կ'տանան, կը դնահատուին և վերջապէս կանոնին սոլորութեան կեանքին մէջ։ Ո՞ւմանք՝ նորագիրութեան բուռն ոգեկէն մղուած, չէ՛ն գիտեր թէ ինչ ընեն։ Ինչ որ չէ՛ հաճելի — հնութեան ուելի օգտակար լսան մը — նորութիւն ըլլալէ շատ հեռու է։ Պարզութիւնը ամէն բանի մէջ առաջին տեղ մը կը գրաւէ։ Սրբեան կրնանք թէ, հանճարեան է, շարունակ Կ և ա՛նն ունենալնք ասոնց չափ միօրինակութիւնս սքանչացումն մեր երգեցողութեան մէջ։

Միօրինակութեան պահանջումը հանդիսաւորութեամբ կարելի է լսել երբ յարատեւութիւն մը դնենք սոյն գրածին մէջ։ — Ց. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ՍԷՆԱՑԻ

ՐՈՒՍԻԱՍՏԱՆ ՏԷՅԻՐՄԷՆՃԻԼԻՐ.— Բուսիատա գէր օլունան հուպուպաթ մէյանրնատա, հընթա իւչիւնճի մէվգիի իշդալ իթմէքտէ, վէ պիրինճի մէվգիտէ չավտար, վէ իքինճիսի եուչաթ պզլունմադատա որը։

Էն եէնի բէսմի ըսթաթիսթիգէրէ նազարէն, պու իւչ նէվի հուպուպաթն նիպէսթի պէրվէճէի աթի տիր։ Չավտար, իւզատ 38, եուչաթ՝ եւիզատ 20, հընթա՝ իւզատ 16 արտ։

Բուսիատան իսրաճ օլունան չավտար քիւլիսէթլի տիր, վէ մէմլիքը սայիրէ բիտաճարդնա պաչլըճա պու մէմլէքէթտէն չավտար կէօնտէրիլիր։ Պու զըրաաթա թախսիս օլունան արատի ճէպիմ օլորը կիսի, չավտար էքմէլի Բուսիա քէօյլէրինին պաչլըճա մատատէյի մուղատիյէսի տիր։

Հընթայա կէլինճէ՝ եաղնրդ ճիւէթը ճէնուսպիյէտ էր օլունմադատա որը։ Պարը Սիյան՝ Ուրալ, Վոլգա Բուսիատա եէթիշտիրիլէս սոն վէ իւք դինճար հընթաբարրնին թագրիպէն նորքը մէմլիքը սայիրէյէ կէօնտէրիլիր։

Բուսիատա տէյիրմէնճիլիք սանատինին չըմէսաքիթէրէրին թէվէսիւրնա պատի օլորը չայիանը դայա ու թեղչեար որը։

Մուղատէմա պէօյիք տէյիրմէնէր հընթա վէ տագիդին ուճուղնա նազը իչին, էնճարը ճէսիմէ սահլինէ ինչա օլունուր իսի։ Ֆազաթ պու կիսի՝ տէյիրմէնէր հէր թարափա, պա խուսուս հուպուպաթ ուճուղ օլան մահալէրտէ ինչա օլունմը որը։ Բուսիատա տէյիրմէնճիլիք մէմլիքը սայիրէ տէրէճէէնտէ թէրազը էյէմիշ տիր։ Մանարիսթան տէյիրմէնէրինին քէսքը իշթիհար իթմէսինէ պատի օլմը օլան իսլահաթը անիրէ՝ տաղիդ հասըլաթընդն թէզայիտինի ինթան էյէմիշ տիր։ Մամափի՝ Բուսիարդն չավտար տագիդ իսթիհսալընատա՝ էսկի պաղը ուսուլարը մուհաֆաղա էյէսիքէրէրինի գարիինի քիրատ հազարաթընա արզ իստէրիզ։ Զավտար թահնընատա հալընը դապա քէրէք թէտարիզ իսիլիր։

Էն էյու չավտարընն պիկ պու եօլպա թահն իսիլմէսի՝ Բուսիարդն գըսմը քիւլիսինին չավտար էքմէյինի էսկի պիր ուսդլաա իսմ էյէմէսինէ նէչէթ էյէմէքտէ, վէ պու սէպէպէն Բուս տէյիրմէնճիլերի տանիսիսէ սարթ օլունմադ ունը աղ պէյազ վէ ֆաղթ տանա մուղատոն օլարադ մէյտանէ կէթիրիրէր։ Էքէրի մէմլիքը սայիրէտէ միւշանէտ օլունուրը վէ։ Բուսիա ունդրնն պիր չէդ սընթիլարը օլմայը, եալընդ տէյիրմէն վէ գըթայա կէօրէ սընթիլարը վար որը։ Բուս ունդարընն ճինանէ էն գիյատէ մաղարրատի իրան իսէն չէյ էճնէպի բիւեացալարընն սէրթ պուղտայ ունդարընը միւսլանէա իթմէմէսի տիր։ Վղկա տէյիրմէնճիլերի պու նէվ ունդարը մէմլիքի սաիրէյէ կէնոտէրմէմէքտէ սիրիլեր։

Իսլաթտա էն գիյատէ գապուդարընն չըգարրլմասընա թօնումարընն այրըլմասընա տիգգաթ օլունուր։ Թանն էն գիյատէ իւսթիվանէ իլէ իճրա իսիլմէքտէ տիր, մամափին գաթի իսմանատի գրթանրն պուլունարընը մանալէ կէօրէ թէխանիճի իսէր։ Բուս տագիդէրինին ճինանի հագգընատա պիր ֆիքր վէրմէք իչուն պէրվէճէի աթի պաղը մըգտարլարը տէրճ օլունմը որը։

ՀԱՍԱՐԱԿ

Պիրինճի իքի ճինա	եիւզատ	30
Իքինճի »	»	37
Իւչիւնճի ճինա	»	9
Տէօրտիւնճի ճինա	»	3
Պէշինճի »	»	3
Թէվէք	»	17
Գըրտա	»	1

Պու մըգտանքլար միասլ օլարադ կէօսթէրիմիշ օլուպ էսաս ատչիկ տիր։ Էլէվէտ Բուսիատա 7000ատէն գիյատէ տէյիրմէն մէվճուտ օլուպ 16,000,000 թանէլաթատան գիյատէ հուպուպաթը թահն իսէպիր։ Պունարընն էնմիհիմմի «Նիհիլ Նէգրաա»տա պուլունանարարը։ Բուսիանընն էհման հէր թարաֆընատա տէյիրմէն մէվճուտ իսէ ատ, միւնթէհայի չիմլատ հիչ տէյիրմէն եօգ որը։

Թանն մէտարիֆի տէյիրմէնէն պուլունարը գրթայէ կէօրէ թէհավվիւլ իսէր վէ պէէր գանթարատա Յանէն 4 պուչուգ բուպլի տիր։ Պու մէգատիրէ սարը, նազիկէ վէ սաիրէ մեատիֆինին սաիսի իլալէսի միւգթէղի տիր։ Պու մէտարիֆի Հանէն 2 պուչուգ բուպլի արատընատա որը։ Պու հալտէ էն եազգն մէվգրգիէ գատար պէէր գանթարընն մէտարիֆի 5ատէն 7 բուպլէյէ պալիր օլուր։

Ուն իսրաճաթը քիւլիսէթլի օլուպ ատէվի 500,000 գանթար որը։ Պիրինճի նէվ ունդար գայէթ եիւքէք թիյաթը օլուպ մէմլիքի սաիրէտ միւչթիւլթա միւչթերի պուլունուր։

Իքինճի ճինա ունդար Ինկիլթէրա վէ Ֆրէնսէյի կիսի գըթալարա կէօնտէրիլէսիլիր, չինճի մէղքիր գրթալարատա խանալաթ բէսմի եօգ որը, ֆագաթ պու ունդարընն սիհուլէթէյ սարըլասիմէսի իչուն օրտալարընն եէրլի ունդարը վէ չինալի Ամէրիգա ունդարը թիկարմա մալ խիլմէսի միգդարի տիր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՉԻՆ ՎԷԳԱՅԻԻ

Բիվայէթ կէօրէ Բէքինին ճիհէթը զարպլիյէսինտէ վուղուա կէչէն հարիգ չէհիրը մէղքիրատ գուճուրիճէն տէչէնէլի պիր ֆուրթնա էմնարընատա սուչէն սաիգալար սէպէպ օլմուշ որը։ Նիզոզ իսէն հարիգ սիրայէթ իսէրէք պիր չօգ էմգէին միհիթերէք օլմուշ որը։ Մամափին իմբէրաթօր հազրէթէրէրինին իմբէրաթօրին սայիրէյի մանասուսէսի խէարատխէ օլմամշտիր։

Շիմտիյէ գատար հիչ պիր քիմնէնին հարիզը մէղքիրատ եամմանշ օլուսուզը իչիսիլիյոր։ Էնալինին եաղմայա գօնբրմամաղը իչուն թէատիրը չէսիտ իթթիհաղ իսիլմիշտիր։

Թիէնզին ԱՐՊԷՏԷՍԻ. — Թագութարիզի իւզէրինէ Ֆրանսըզլար իլէ Ինկիլիզլէր արատընա վուգուա կէլէն միւնագաա էմնասընատա թէլէֆ օլան իքի Ֆրանսըզլան ճէնուգէ ալայլարը իսթրատ իսիլմիշ որը։ Ճէնուգէ ալայլարը մարէշալ Վալտերզէ իլէ Զինոէ պուլունան ատաքիրը միւթէֆիգա թապուրլարը թարաֆընատա իդամ իսիլէն մուրախիսատար հաղրը պուլունմըշտիր։

Միլէը միւխթէլիֆէ արատընատա եէնի պիր միւնազանընն էմնիյնի ալմագ իչուն թէատիրը միւղթազիյէտ իսիլմիշ տիր։

Բէքինտէ պուլունան ճէնէրալ Կալէսէ ալյոր քի, արպկտէ էմնարընատա 30 գատար Ֆրանսըզ ատաքիրի սիհնկիլէրի չէքէրէք բօլիս վազիֆէսինի իյֆա էթմէքտէ օլան Ինկիլիզ ատաքիրինին իւզէրինէ հիճում իթմիշտիր։ Ինկիլիզլէր պիր գիտիպ, տիկէր պիրինի տէ ճէրո իթմիշտիր։ Ճէնէրալը մուսամիսէյ՝ պուլինի վուգուսաթը մուհաֆաղա ատաքիրէ պուլունան հէր պիր չէհիրտէ զուհուր իթտիկինի իլավէյի մէգալ իսիյոր։ Ինչպէ արպէտէնին Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրա արատընատա մէվճուտ օլան միւնասէպաթը տօսթանէյէ իրատը խաղէլ իթմէկէճկի իսմիտ օլունը։

Վագատը մէղքիրէնին նէթայիճը սիհատիյէսի օլմահատաղը մէմլէ որը։ Մամափի պիրա լիւզում Ինկիլիզ ատաքիրինին Ֆրանսըզլար ատաքիրի իւզէրինէ աթէչ իթմէրէրինէ ատչայը թէէսսիֆ օլունը։ Պու գատար աղ պիր միւտտէթ զարֆընատա Ինկիլիզլէրին՝ Ֆրանսըզլար Ամանլար վէ Բուսլարլա միւնազատա մէյտան էվրմիշ օլուսուգլարը՝ Ինկիլիզ ատաքիրինին մէհարէթսիզճէ իսարէ իսիլմիշ տիր։ Ինկիլիզլէրէ 60 քիչի թէլէֆ օլուպ 120 քիչի տախի մէհրուճ օլմուշտար որը։ Ամբ քիչի զայլ օլմուշ որը։

Պիր Պօէր խատարանէսի թապուինին պէյանընա կէօրէ պօէրլէրտէն իչպէ մուհարէպէտէ 52 քիչի մագթուլ օլմուշ որը։ Մամափին հէր իւքի թարաֆտան տախի այնի մըգտարտա զայթ վէրիտիկի զան օլընրյոր։ Ժէնէրալ Տիքսոնա գուվվէյի իմատայ՝ սէվգ իսիլմիշ տիր։

«Թայմզ» կազէթասընն Բարիզ մուխաբիրինին մէհատուպ օլատուզը կազէթատա պէրվէճէը գիր իշար իսիյոր։

Թրանսվալ մուհարէպէսի միւնասէպէթի իլէ Եվրօքա մամպուաթընատա եազրան չէլէր հագգընատա այնո օլատուզլարը հիւթիմամընընազարը ատիգաթընը ճէլպ իթմէք վազթը արթզդ հիւլալ իթմիշ տիր, մէղքիր կազէթարարն նէյրիյաթը վագասընընն պիր գրամը մուվաֆֆրզը սընէէթ օլատուզը հալտէ գրամը ազամը սըրթ մահատալ խէյալ պուլունուրօր, մուհարէպէյէ սատիր վուգուսաթը ըուգմէրրէ օ տէրէճէ ազամ օլանընրեար քի կէօյա Ինկիլիզլէր Պօէր օրատուլարը թարաֆընան հէմիշէ մաղլուպ վէ միւնէզզամ օլմադատա իմիշ։

ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ.—Սըրպիսթան գըրալ վէ գրալիչատ հազարաթընընն Բէքրապուրկը զիյարէթ իսէճէքլերի եազմըշ իսի, զիյարէթը վազատան ատնրա գըրալիչա Տրակա հազրէթլերինին Դաֆդատա գալըճալարընա կէնդմէք նիյիթնատ պուլունուրընը Պէկրատատա միւնթէչիր (Մալէնօվինէ) կազէթասը եազրեար։

ԴՈՒԱՏԱՂ. — Գարատաղ բրէնսի հազրէթլերի պուլնուան ազատ բուս կազէթալարը մուհարիրլերինտէն միւսիս (Ամֆիթաթրօֆ)ը նէդտինէ դապալ իթտիյի սըրատա Գարատաղ հիւքիւմէթինին թամիմը մէտրիֆ իլէ չըմնէտրէրէր ինչասը վէ ումուրը թիճճարիյէի թէվսի իթմէք կիսի խուսուսաթ իլէ մէղղալ պուլընտրընը վէ տախիլը մէմլէքէտ մէվճուտ սերվէթը թապիլիյէնին իտրաքի իչին իյճապ իսէն նուգուտը թէտարիքինէ միւհթաճ օլուսընընան անվալը տախիլիյէնին ըսլանը իլէ իշթիղալ իթմէքտէ օլատուզը պէյան իսլէմիշ տիր։

ՐՈՒՍԻԱ.—«Թայմզ» կազէթասընն Օռէսա մուխաբիրինին պէյանընա կէօրէ ճէնուպի Բուսիատա տիւշարը գանթ ու զալա օլան չէհիրլեր էհալիսի արատընատա սարը ագորքիթ խատարընը զուհուր իթմիշ տիր։

Պիչարէ գանթզէսկեան այլարճա չամուր կիսի սիմ սիյան պիր էքմէք իլէ թաղատան իսիյորլար իմիշ իլէթը մէղքիրէնին եէկանէ սէպէպը զուհուրի պու էքմէք օլատուզը ամբրպպաճա զանն օլունուրօր։

ՍՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆ.—Եէնիչէհիր-Բիրէ չըմնէտրէրինին ինչասը վէ իչլէսիլմէսինի տէրէօհտ իսէճէք չիրքէթին նիպամանէի տախիլիսի մէթնի հագգընատա մէղքիր չըմնէտրէր ինչասը սահիսը իսթիյազը պուլունան Պաթինյոլ նամ գրանսըզ չիրքէթի իլէ Եունան հիւքիւմէթի արատընատա իթթիֆագը թամ հասըլ օլուպ արթզդ խթիգրադ թանվիլաթընին մէղքի թէտավիլէ չըգարրլմասը իչին Եվրոպա բիտացալարընճա միւսայիտ պիր ֆըրսաթընն զուհուրընա Ինթիզար իտիլմիյի Աթինատան խապէր վէրիլիյոր։

ԻԹԱԼԻԱՍՏԱՆ սարիգլէրէ մախսուս պիր չէհիր օլուպ, պու չէհիր գըրոնը վուսթատան պէրի Արթէնա նամը իլէ մատրուֆ օլուպ, էհալիսի սըրգաթտա բէք մահիր տիրլեր, 2800 քիչի բատէխնատէ պուլունան չէհրը մէղքիր էհալիսի պիր սարիգ չիրքէթի թէչքիլ իթմիշլեր տիր։

ԲԱԲԻ. հազրէթլերի թարաֆընատա Բուսիաա պիր սէֆիր թայինի իչին Վատիկան իլէ հիւքիւմէթը միւշարիլեյնա արատընատա միւզաքէրաթ ճէրեանան իմիշ։ Ինկիլիզ մէճլուր օլմուշ որը։ Մէրգուման զաղիթլէր՝ օրատա Ինկիլիզլէր թարաֆընատան աթէչէ թուսթումըշլար որը։ Զինքի իչպու զապիթլէր՝ Պէրլէր թարաֆընատան իզթինամ խոլէն թօփլարը իսթիմալինի մէրգումանա էօյէթմէք իսթէմէյօրլար։ Պու իքի քիչինին չէճատաթը պիր չօգ առատարընն գուրթումասընա սէպէպ օլատու։ Նէթէքիմ պիլանէրէ Պէրլէր պու թօփլարը Ինկիլիզլէրէ գարշը խթիսալ իթմէք իսթէմիշլէր իսէ ատ, պուտարատան հիչ պիր խթիֆատէլերի օլմամշտր որը։

Պուտնը իւզէրինէ Ինկիլիզլէր սիւնկիւլերի Թէրլերինի իւզէրինէ հիւճում իսէրէք օ թօփլարընն խթիրատանա մուվաֆֆագ օլմուշլար որը։ Պու թօփլարընն եանընատա պուլընան քիաֆէյի Թէլէֆ օլմուշլար որը։ Նինայէթ իւլ էմիր Պէրլէր ըուճաթ իսէրէք Ինկիլիզլէրտէ օրտուկեանա ավանթ իթմիշլէր տիր։ Ինկիլիզլէրտէն 60 քիչի թէլէֆ օլուպ 120 քիչի տախի մէհրուճ օլմուշլար որը։ Ամբ քիչի զայլ օլմուշ որը։

Պիր Պօէր խատարանէսի թապուինին պէյանընա կէօրէ պօէրլէրտէն իչպու մուհարէպէտէ 52 քիչի մագթուլ օլմուշ որը։ Մամափին հէր իւքի թարաֆտան տախի այնի մըգտարտա զայթ վէրիտիկի զան օլընրյոր։ Ժէնէրալ Տիքսոնա գուվվէյի իմատայ՝ սէվգ իսիլմիշ տիր։

«Թայմզ» կազէթասընն Բարիզ մուխաբիրի մէհատուպ օլատուզը կազէթատա պէրվէճէը գիր իշար իսիյոր։

Թրանսվալ մուհարէպէսի միւնասէպէթի իլէ Եվրօքա մամպուաթընատա եազրան չէլէր հագգընատա այնո օլատուզլարը հիւթիմամընընազարը ատիգաթընը ճէլպ իթմէք վազթը արթզդ հիւլալ իթմիշ տիր, մէղքիր կազէթարարն նէյրիյաթը վագասընընն պիր գրամը մուվաֆֆրզը սընէէթ օլատուզը հալտէ գրամը ազամը սըրթ մահատալ խէյալ պուլունուրօր, մուհարէպէյէ սատիր վուգուսաթը ըուգմէրրէ օ տէրէճէ ազամ օլանընրեար քի կէօյա Ինկիլիզլէր Պօէր օրատուլարը թարաֆընան հէմիշէ մաղլուպ վէ միւնէզզամ օլմադատա իմիշ։

ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ.—Սըրպիսթան գըրալ վէ գրալիչատ հազարաթընընն Բէքրապուրկը զիյարէթ իսէճէքլերի եազմըշ իսի, զիյարէթը վազատան ատնրա գըրալիչա Տրակա հազրէթլերինին Դաֆդատա գալըճալարընա կէնդմէք նիյիթնատ պուլունուրընը Պէկրատատա միւնթէչիր (Մալէնօվինէ) կազէթասը եազրեար։

ԴՈՒԱՏԱՂ. — Գարատաղ բրէնսի հազրէթլերի պուլնուան ազատ բուս կազէթալարը մուհարիրլերինտէն միւսիս (Ամֆիթաթրօֆ)ը նէդտինէ դապալ իթտիյի սըրատա Գարատաղ հիւքիւմէթինին թամիմը մէտրիֆ իլէ չըմնէտրէրէր ինչասը վէ ումուրը թիճճարիյէի թէվսի իթմէք կիսի խուսուսաթ իլէ մէղղալ պուլընտրընը վէ տախիլը մէմլէքէտ մէվճուտ սերվէթը թապիլիյէնին իտրաքի իչին իյճապ իսէն նուգուտը թէտարիքինէ միւհթաճ օլուսընընան անվալը տախիլիյէնին ըսլանը իլէ իշթիղալ իթմէքտէ օլատուզը պէյան իսլէմիշ տիր։

ՐՈՒՍԻԱ.—«Թայմզ» կազէթասընն Օռէսա մուխաբիրինին պէյանընա կէօրէ ճէնուպի Բուսիատա տիւշարը գանթ ու զալա օլան չէհիրլեր էհալիսի արատընատա սարը ագորքիթ խատարընը զուհուր իթմիշ տիր։

ՊԱԼԿԱՆ. հազրէթլերի թարաֆընատան Բուսիաա պիր սէֆիր թայինի իչին Վատիկան իլէ հիւքիւմէթը միւշարիլեյնա արատընատա միւզաքէրաթ ճէրեանան իմիշ։ Ինկիլիզ մէճլուր օլմուշ որը։ Մէրգուման զաղիթլէր՝ օրատա Ինկիլիզլէր թարաֆընատան աթէչէ թուսթումըշլար որը։ Զինքի իչպու զապիթլէր՝ Պէրլէր թարաֆընատան իզթինամ խոլէն թօփլարը իսթիմալինի մէրգումանա էօյէթմէք իսթէմէյօրլար։ Պու իքի քիչինին չէճատաթը պիր չօգ առատարընն գուրթումասընա սէպէպ օլատու։ Նէթէքիմ պիլանէրէ Պէրլէր պու թօփլարը Ինկիլիզլէրէ գարշը խթիսալ իթմէք իսթէմիշլէր իսէ ատ, պուտարատան հիչ պիր խթիֆատէլերի օլմամշտր որը։

ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ.—Սըրպիսթան գըրալ վէ գրալիչատ հազարաթընընն Բէքրապուրկը զիյարէթ իսէճէքլերի եազմըշ իսի, զիյարէթը վազատան ատնրա գըրալիչա Տրակա հազրէթլերինին Դաֆդատա գալըճալարընա կէնդմէք նիյիթնատ պուլունուրընը Պէկրատատա միւնթէչիր (Մալէնօվինէ) կազէթասը եազրեար։

ԴՈՒԱՏԱՂ. — Գարատաղ բրէնսի հազրէթլերի պուլնուան ազատ բուս կազէթալարը մուհարիրլերինտէն միւսիս (Ամֆիթաթրօֆ)ը նէդտինէ դապալ իթտիյի սըրատա Գարատաղ հիւքիւմէթինին թամիմը մէտրիֆ իլէ չըմնէտրէրէր ինչասը վէ ումուրը թիճճարիյէի թէվսի իթմէք կիսի խուսուսաթ իլէ մէղղալ պուլընտրընը վէ տախիլը մէմլէքէտ մէվճուտ սերվէթը թապիլիյէնին իտրաքի իչին իյճապ իսէն նուգուտը թէտարիքինէ միւհթաճ օլուսընընան անվալը տախիլիյէնին ըսլանը իլէ իշթիղալ իթմէքտէ օլատուզը պէյան իսլէմիշ տիր։

ԹՈՒՆԱՎԱԼ ՄՈՒՀԱՐԻՊԼԻՍԻ. — Ինկիլթէրա հարպկի նէզարէթի թարաֆընատան նէյր իսիլէն պիր խթաթիսթիգ նազարէն կէչէն էֆրէնճի մարիս ալը զարֆընատա 29 զապիթ վէ 709 նէֆէր թէլէֆ օլմուշլար որը։ Մուհարէպէնին թա իպտիսասընատան չիմտիյէ գատար Ինկիլիզլէր 16000 քիչի զայթ վէրմիշլէր տիր։ Եանի Ինկիլիզլէր Պօէրլէրտէն նէ գատար էսիր թուսթմուշլար իսէ օլ մգատար տա քէնսիլէրինէն ատամ թէլէֆ օլմուշ որը։

Տիմէք օլուսօրքի իչպու մուհարէպէ Ինկիլիզլէրին իւզէրինէ պէօյիւք պիր եիւք օլմազա տէվամ իսիյոր։ Ինկիլիզլէրին Վիլթֆոլ ժամանթօվին չէհրինի զապթ ու եազմայա վէրէն Պօէրլէրի թարագիպ իսիրէք մէրգումանդն էլինանէն 30 պարկիը իսթիրատա իթթիքտէն պաչքա պիր չօգ սիլահ իլէ մուհիմմաթ վէ զանգիմը հարպկիյէ միւսատիրէ իթմիշլէր տիր։ Տիկէր թարաֆտան Լորէնցօ-Մարքէզտէն ալընան պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, 5000 քիչիսէն մուրքէքէպ օլան Տըլարի վէ պօէր մուֆրէդլէրի պիրլէշէրէք Եօհաննէսպուրգ վէ Նաթալ արատընատա պուլունան զըմնուուճէր հօլընը թէհանա իսիյորլար։

ՐՈՒԲԻ. հազրէթլերի թարաֆընատան Բուսիաա պիր սէֆիր թայինի իչին Վատիկան իլէ հիւքիւմէթը միւշարիլեյնա արատընատա միւզաքէրաթ ճէրեանան իմիշ։ Ինկիլիզ մէճլուր օլմուշ որը։ Մէրգուման զաղիթլէր՝ օրատա Ինկիլիզլէր թարաֆընատան աթէչէ թուսթումըշլար որը։ Զինքի իչպու զապիթլէր՝ Պէրլէր թարաֆընատան իզթինամ խոլէն թօփլարը իսթիմալինի մէրգումանա էօյէթմէք իսթէմէյօրլար։ Պու իքի քիչինին չէճատաթը պիր չօգ առատարընն գուրթումասընա սէպէպ օլատու։ Նէթէքիմ պիլանէրէ Պէրլէր պու թօփլարը Ինկիլիզլէրէ գարշը խթիսալ իթմէք իսթէմիշլէր իսէ ատ, պուտարատան հիչ պիր խթիֆատէլերի օլմամշտր որը։

ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ.—Սըրպիսթան գըրալ վէ գրալիչատ հազարաթընընն Բէքրապուրկը զիյարէթ իսէճէքլերի եազմըշ իսի, զիյարէթը վազատան ատնրա գըրալիչա Տրակա հազրէթլերինին Դաֆդատա գալըճալարընա կէնդմէք նիյիթնատ պուլունուրընը Պէկրատատա միւնթէչիր (Մալէնօվինէ) կազէթասը եազրեար։

ԴՈՒԱՏԱՂ. — Գարատաղ բրէնսի հազրէթլերի պուլնուան ազատ բուս կազէթալարը մուհարիրլերինտէն միւսիս (Ամֆիթաթրօֆ)ը նէդտինէ դապալ իթտիյի սըրատա Գարատաղ հիւքիւմէթինին թամիմը մէտրիֆ իլէ չըմնէտրէրէր ինչասը վէ ումուրը թիճճարիյէի թէվսի իթմէք կիսի խուսուսաթ իլէ մէղղալ պուլընտրընը վէ տախիլը մէմլէքէտ մէվճուտ սերվէթը թապիլիյէնին իտրաքի իչին իյճապ իսէն նուգուտը թէտարիքինէ միւհթաճ օլուսընընան անվալը տախիլիյէնին ըսլանը իլէ իշթիղալ իթմէքտէ օլատուզը պէյան իսլէմիշ տիր։

ԻԹԱԼԻԱՍՏԱՆ սարիգլէրէ մախսուս պիր չէհիր օլուպ, պու չէհիր գըրոնը վուսթատան պէրի Արթէնա նամը իլէ մատրուֆ օլուպ, էհալիսի սըրգաթտա բէք մահիր տիրլեր, 2800 քիչի բատէխնատէ պուլունան չէհրը մէղքիր էհալիսի պիր սարիգ չիրքէթի թէչքիլ իթմիշլեր տիր։

ԲԱԲԻ. հազրէթլերի թարաֆընատան Բուսիաա պիր սէֆիր թայինի իչին Վատիկան իլէ հիւքիւմէթը միւշարիլեյնա արատընատա միւզաքէրաթ ճէրեանան իմիշ։ Ինկիլիզ մէճլուր օլմուշ որը։ Մէրգուման զաղիթլէր՝ օրատա Ինկիլիզլէր թարաֆընատան աթէչէ թուսթումըշլար որը։ Զինքի իչպու զապիթլէր՝ Պէրլէր թարաֆընատան իզթինամ խոլէն թօփլարը իսթիմալինի մէրգումանա էօյէթմէք իսթէմէյօրլար։ Պու իքի քիչինին չէճատաթը պիր չօգ առատարընն գուրթումասընա սէպէպ օլատու։ Նէթէքիմ պիլանէրէ Պէրլէր պու թօփլարը Ինկիլիզլէրէ գարշը խթիսալ իթմէք իսթէմիշլէր իսէ ատ, պուտարատան հիչ պիր խթիֆատէլերի օլմամշտր որը։

ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ.—Սըրպիսթան գըրալ վէ գրալիչատ հազարաթընընն Բէքրապուրկը զիյարէթ իսէճէքլերի եազմըշ իսի, զիյարէթը վազատան ատնրա գըրալիչա Տրակա հազրէթլերինին Դաֆդատա գալըճալարընա կէնդմէք նիյիթնատ պուլունուրընը Պէկրատատա միւնթէչիր (Մալէնօվինէ) կազէթասը եազրեար։

ԴՈՒԱՏԱՂ. — Գարատաղ բրէնսի հազրէթլերի պուլնուան ազատ բուս կազէթալարը մուհարիրլերինտէն միւսիս (Ամֆիթաթրօֆ)ը նէդտինէ դապալ իթտիյի սըրատա Գարատաղ հիւքիւմէթինին թամիմը մէտրիֆ իլէ չըմնէտրէրէր ինչասը վէ ումուրը թիճճարիյէի թէվսի իթմէք կիսի խուսուսաթ իլէ մէղղալ պուլընտրընը վէ տախիլը մէմլէքէտ մէվճուտ սերվէթը թապիլիյէնին իտրաքի իչին իյճապ իսէն նուգուտը թէտարիքինէ միւհթաճ օլուսընընան անվալը տախիլիյէնին ըսլանը իլէ իշթիղալ իթմէքտէ օլատուզը պէյան իսլէմիշ տիր։

ԹԱՆԱՎԱԼ ՄՈՒՀԱՐԻՊԼԻՍԻ. — Ինկիլթէրա հարպկի նէզարէթի թարաֆընատան նէյր իսիլէն պիր խթաթիսթիգ նազարէն կէչէն էֆրէնճի մարիս ալը զարֆընատա 29 զապիթ վէ 709 նէֆէր թէլէֆ օլմուշլար որը։ Մուհարէպէնին թա իպտիսասընատան չիմտիյէ գատար Ինկիլիզլէր 16000 քիչի զայթ վէրմիշլէր տիր։ Եանի Ինկիլիզլէր Պօէրլէրտէն նէ գատար էսիր թուսթմուշլար իսէ օլ մգատար տա քէնսիլէրինէն ատամ թէլէֆ օլմուշ որը։

Տիմէք օլուսօրքի իչպու մուհարէպէ Ինկիլիզլէրին իւզէրինէ պէօյիւք պիր եիւք օլմազա տէվամ իսիյոր։ Ինկիլիզլէրին Վիլթֆոլ ժամանթօվին չէհրինի զապթ ու եազմայա վէրէն Պօէրլէրի թարագիպ իսիրէք մէրգումանդն էլինանէն 30 պարկիը իսթիրատա իթթիքտէն պաչքա պիր չօգ սիլահ իլէ մուհիմմաթ վէ զանգիմը հարպկիյէ միւսատիրէ իթմիշլէր տիր։ Տիկէր թարաֆտան Լորէնցօ-Մարքէզտէն ալընան պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, 5000 քիչիսէն մուրքէքէպ օլան Տըլարի վէ պօէր մուֆրէդլէրի պիրլէշէրէք Եօհաննէսպուրգ վէ Նաթալ արատընատա պուլունան զըմնուուճէր հօլընը թէհանա իսիյորլար։

Պիչարէ գանթզէսկեան այլարճա չամուր կիսի սիմ սիյան պիր էքմէք իլէ թաղատան իսիյորլար իմիշ իլէթը մէղքիրէնին եէկանէ սէպէպը զուհուրի պու էքմէք օլատուզը ամբրպպաճա զանն օլունուրօր։

ՍՈՒՆԱՆԻՍԹԱՆ.—Եէնիչէհիր-Բիրէ չըմնէտրէրինին ինչասը վէ իչլէսիլմէսինի տէրէօհտ իսէճէք չիրքէթին նիպամանէի տախիլիսի մէթնի հագգընատա մէղքիր չըմնէտրէր ինչասը սահիսը իսթիյազը պուլունան Պաթինյոլ նամ գրանսըզ չիրքէթի իլէ Եունան հիւքիւմէթի արատընատա իթթիֆագը թամ հասըլ օլուպ արթզդ խթիգրադ թանվիլաթընին մէղքի թէտավիլէ չըգարրլմասը իչին Եվրոպա բիտացալարընճա միւսայիտ պիր ֆըրսաթընն զուհուրընա Ինթիզար իտիլմիյի Աթինատան խապէր վէրիլիյոր։

ԻԹԱԼԻԱՍՏԱՆ սարիգլէրէ մախսուս պիր չէհիր օլուպ, պու չէհիր գըրոնը վուսթատան պէրի Արթէնա նամը իլէ մատրուֆ օլուպ, էհալիսի սըրգաթտա բէք մահիր տիրլեր, 2800 քիչի բատէխնատէ պուլունան չէհրը մէղքիր էհալիսի պիր սարիգ չիրքէթի թէչքիլ իթմիշլեր տիր։

ԲԱԲԻ. հազրէթլերի թարաֆընատան Բուսիաա պիր սէֆիր թայինի իչին Վատիկան իլէ հիւքիւմէթը միւշարիլեյնա արատընատա միւզաքէրաթ ճէրեանան իմիշ։ Ինկիլիզ մէճլուր օլմուշ որը։ Մէրգուման զաղիթլէր՝ օրատա Ինկիլիզլէր թարաֆընատան աթէչէ թուսթումըշլար որը։ Զինքի իչպու զապիթլէր՝ Պէրլէր թարաֆընատան իզթինամ խոլէն թօփլարը իսթիմալինի մէրգումանա էօյէթմէք իսթէմէյօրլար։ Պու իքի քիչինին չէճատաթը պիր չօգ առատարընն գուրթումասընա սէպէպ օլատու։ Նէթէքիմ պիլանէրէ Պէրլէր պու թօփլարը Ինկիլիզլէրէ գարշը խթիսալ իթմէք իսթէմիշլէր իսէ ատ, պուտարատան հիչ պիր խթիֆատէլերի օլմամշտր որը։

ՍԸՐՊԻՍԹԱՆ.—Սըրպիսթան գըրալ վէ գրալիչատ հազարաթընընն Բէքրապուրկը զիյարէթ իսէճէքլերի եազմըշ իսի, զիյարէթը վազատան ատնրա գըրալիչա Տրակա հազրէթլերինին Դաֆդատա գալըճալարընա կէնդմէք նիյիթնատ պուլունուրընը Պէկրատատա միւնթէչիր (Մալէնօվինէ) կազէթասը եազրեար։

ԴՈՒԱՏԱՂ. — Գարատաղ բրէնսի հազրէթլերի պուլնուան ազատ բուս կազէթալարը մուհարիրլերինտէն միւսիս (Ամֆիթաթրօֆ)ը նէդտինէ դապալ իթտիյի սըրատա Գարատաղ հիւքիւմէթինին թամիմը մէտրիֆ իլէ չըմնէտրէրէր ինչասը վէ ումուրը թիճճարիյէի թէվսի իթ

Երկի ժայռը Ցին, Դասրգիւղ Մօտա Բալա Օթէլին մէջ սոյն չքեղ հանդէսը տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան բազմաթիւ հրաւիրեալներու։

Հանդիսասրահը գեղեցիկ զարդերով և թարմ ծաղիկներով զարդարուած էր։

Արարողութեան կը նախագահէր Ս. Եղուսալէմայ Պատր. Փոխ, Տ. Դէորգ Եպիսկոպոս Երէցեան, շուրջը ունենալով գիւղին քահանայից դասը։

Տ. Յովհաննէս Աւագ-Քահանայ Մըկրտեան ջր երկու կողմին ալ Տաներէցներ էր։ Ձեռնադրութիւնը կատարեց փոխարարքար արտասանելով պատշաճ Աղօթքը։

Յետ արարողութեանց, Նորին Սրբ. բազմութիւնը շնորհաւորեց նորապակները, բարեքաջակամ և զուարթագին կեանք մաղթելով։

Տ. Մկրտեան Հայրն ալ՝ բերկրութեամբ իր սրտագին շնորհաւորութիւններուն, յայտնելով թէ «Ձեռքը մկրտած Տիրածը, իր ձեռամբը ամուսնացնելն կը բաղդաւորուի այսօր։»

Ապա, դաշնակի վրայ Համիտիէ քայլերգը զարնուեցաւ, և ներկայք՝ յանկարծ ունկնդրեցին ու ծափահարեցին։ Ապա, շքաբերդէններով ու ըմպելիներով մեծարուեցան հանդիսականք, որոց շատերը գանազան ընծայներով ու գեղեցիկ ծաղկեփունջերով եկած էին օրուան խրախութեանց մասնակցելու։

Զամբրեան Ցակոբ էֆ. տասնամեայ դուստրը Օր. Նիյեմզար որ Բերայի Էսմեան վարժարանի յառաջադէմ աշակերտներէն է, պարագային յարմար գոգտրիկ հմա մը արտասանեց, հարսն ու փեսան շնորհաւորելով։ Սոյն ճառը ամէնուն կողմանէ ծաղիկներով ողջունուեցաւ։

Յիսունէն աւելի շնորհաւորական հեռագիրներ եկած էին։ Սոյն միջոցին, հանդիսականներէն Միսլեան Մկրտիչ էֆ. ընթերցաւ կարգաւ։ Երբ որ կարարիալէն Աղոս փիսին մօրը Տիկին Թագուհի Իսրէնկեանի կողմէ զարմանալի հեռագրակին հեռագիրը կարդացուեցաւ, ներկայք բուռն թափով ծափահարեցին։ Եւ այսպէս հանդէսը մինչև երեկոյ զուարթ ոգևորութեամբ շարունակուեցաւ, և ամէն ոք քաղցր ապաւորութեան ներքեւ՝ սրտագին շնորհաւորութիւններով մեկնեցաւ։

ՎԱՂՈՒԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1901 — 1318 — 1901
Տ. Ա. Ի.

Օր	Մայիս	Սգր. 25	Ցնխ 12
30	Դ. ըկ. Պանք։ Օրհ. ապ. ըկ. Հրց. ա. ա. Որ հայիս քաղդրութեամբ։ Մկ. և. Հր. ապ. ըկ. Հայր գթած։ Նախատօնակ գ.		Կէսօր
Մգ.	Զմարգարէ բարձ.		4.24
Արեւ.	ելոյն սար։		
8.15			
Կէսօր		»	
4.35			

ՊԱՏՄԱԿԱՆ. — 1827 մայիս 30ին Աբրահամ ամիրա Թէրզեանց, հօրեղբայր Բարաքէհան Դէորգ և Կարապետ պէյերու, որ ապարան հաստատած է Կ. Պոլիս 1824ին և մեծապէս նպաստած է Խասգիւղի Ս. Սարգիսեանս եկեղեցւոյն շինութեան, կը վախճանի։

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի (6)

Ց. Ս. ԶԱՐԻՆԵԱՆ

ԿՆՈՋ ԱՆԿՈՒՄԸ

ԱՆՕԹՈՒԹԵԱՆ ՊՏՃԱՌԱԿ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ

Անմիջապէս այդքան չորս կողմս չմոռնալ հետաքրքիր և անկուշտ հայուածքով, իմանալու համար թէ ինչ նոր հրաշք պատահած էր արդեօք և կամ թէ ո՞ր բարեբար ձեռքին այսքան խնամով օգնութեան փութացած էին ինձ։ որով հոն առաջին անգամին իսկ աչքս զարկաւ նախորդ գիշեր դուռս զարնող ողորմելի մուրացիկ կինը իր երկոտ անչափահաս զաւակներով, որ ծանր աշխատանք մը յոգնածի պէս մշիկ մշիկ կը քնանային բազմոցիս վրայ, հեռուաբար ուշադրելու համար գուլխս ձեռքերուս մէջ առի և խոր մտածումի մէջ՝ հնար եղածին չափ ջանայի միառմի միտքս բերել պատահած անցքերը։

Վերջէն տեղեկացայ թէ խեղճ կինը իմ վաղ իրիկուն և մէկէն ի մէկ անդամալուս տեսնելով, վախցեր ու անմիջապէս ներս մտնելով դուռս գոցեր է, և ի վերջէ զիս ալ անկողնիս մէջ տեղաւորելէ ետք նկատելով որ նախնական դարմանները կատարելու համար սենեկիս մէջ ո՛չ կրակ կար և ո՛չ ճրագ, անուշադրով դուրս ելեր և մօտակայ նպարավաճառի մը խանութէն ածուխ, մոմ և այլն ճարելով (անշուշտ իւր սրէկ նրէկ մուրացած քանի մը դահեկանովը) վերադարձեր և հարկ եղած ծառայութիւնները մատուցեր էր ինծի և երբ տաքն ու հանգիստ զիս քիչ մը կազդուրեր և իւր զգացած երկիւղն փոփոխեր էին բոլորովին, ինք ալ յոգնած ու պարտասած գացեր էր ինձմէ քիչ հեռու իր երկու մանկիկներուն մէջ տեղաւորուեր էր, մոռնալով անշուշտ որ այդ վիճակիս մէջ դեռ քիչ մը ժամանակ կրնայի պէտք ունենալ իւր ներկայութեանը։

Այն առեն երկու ձեռքերս գլխուս դարնելով,

—Աստուած իմ, մրմռացի, ուրեմն առաքինութիւն ըսուած բանը դեռ կըրնայ եղեր գտնուիլ աշխարհիս մէջ։

Եւ ակայ յուզուիլ զէ արտասուել։

Սակայն միւսնոյն առեն մտածելով թէ այս ողորմելի կինն իմ պատճառաւս իր մերկ և անօթի մանուկներուն համար անդիէն անդիէն մուրացած հացն ու տակը ծախսելով, մեծապէս վնասուած կը համարուէր, միտքս դրի որ առաւօտ լուսնալուն ալէն սենեկիս մէջ ունեցած ու ծնողքէս մնացած աւելորդ ու քիչ մը արժէքաւոր կահ կարասին ծախեմ և անով թէ՝ տան վարձքը և թէ նպարավաճառին ու այս հէք կնոջ ունեցած պարտքերս հատուցանեմ։

Սակայն մինչդեռ ես մտովի այս խորհրդածութեանց մէջ ընկղմած էի, արդէն կինն արթնցեր ու տաքի հնչելով բաւական մտեցեր էր ինծի։

—Աւա՛ղ, խեղճ աղջիկս ըսաւ քովս գալով, և մայրական հոգածութեամբ մը թեթեւակի ուսիս զարնելով, ներէ՛ ինծի, չէի կարծեր ընտանի վիշտեր ունենաք դուք և այդ վիշտերն ալ այդքան անողորմաբար տառապեցնեն ըզձեզ։

—Այո՛, պատասխանեցի խեղաբարի մը չափ ինքզինքս կորսնցնելով և անոր երեսն ի վեր նայելու չի համարձակելով, բայց չեմ հաւատար որ դուք ալ չունենաք և աւելի անագորոյն անշուշտ, սակայն այնքան բարի ու անկեղծ էք, որ այդ ամէնը համբերութեամբ կը կարողանաք տանիլու ...։

—Չէ՛, աղջիկս, յարեց սա հնար եղածին չափ մխիթարել ջանալով զիս՝ կ'երևի թէ դուք դեռ նոր ընկած էք այդ վիշտերու մէջ և այդ պատճառաւ է միայն որ յուսահատութեան և ինքնամոռութեան մէջ կ'ինայք, աւաղ դժբաղդութիւնն այն է որ վաղ կամ անադան մարդս կամայ ակամայ կը վարժուի անոնց ...։

Այն պահուն յորում կը խօսէր այդ հէգ կինն, կը դիտէի որ նէ իր այս մուրացիկ վիճակին մէջ իսկ դեռ աղնուութեան հով մը ունէր վրան. կերևի թէ ժամանակին գեղեցիկ է եղեր և լոկա անհնդուժ ալի ցաւեր միայն կարողացեր էին ժամանակէն չատ առաջ մէկ քանի աւերիչ խորշոմներ և ակօսներ բանալ անոր դրաւիչ և հաճոյալի դէմքին վրայ։

Այն առեն միայն յիշեցի թէ աղքատութիւնն ու թշուառութիւնն դեռ ծերիչ ո՞րքան անողորմ զոներ ունեցած են արդէօք մարդկային սեռին մէջ։

Չգիտեմ, վերջապէս քիչ քիչ այնքան ընտելացայ այս կնոջ, որ մինչև առաւօտ առանց քաշուելու և առանց ձանձրանալու խօսեցանք իրարու մեր աղէտից և թշուառութեան պատճառներուն, զմեզ պաշարող մտածութեանց և մեր մութ ու անել ապագային վրայ։

(Շարունակելի)

ՏԱԼԽԻԼԻՅԷ

ԹԱՐԱՆՑԸ Էշրեֆի հաղրէթի Բաթիշահէն Պէրլին պէլէտիյէ խասթախանէսինէ ինչա էթիրիլէէք խասթա քէօշկիսինէն Եանգօ պէյ, Տր. Միւլլինկ վէ Տր, Դամպուր օղլու Թարաքճնան թէրթիպ օլունան բլանլարը՝ իմբերաթօր Վիլհէլմ հաղրէթլէրինէ թագում խրիմէք իւզրէ Խարճլիյէ նէզարէթինատէն Պէրլին սէֆարէթխանէսի նէ կէօնտէրիլմիշ ալր։

ԻՒԶԻՆՃԻԻ ԵՕԱՔԻՄ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻ — Այնօրօղլան Մանիթէօրէ եազըլարընա կէօրէ իւչիւնճի Եօվաքիմ հաղրէթլէրինէ ինթիսապը պուրանա դաթիյէթ հալինի քէսպ իթմիշ նազարը իլէ թէլագրը օլունմագտա իսի։

Միւշարիւէյէին ինթիսապը հավատիսի ճումաա էրթէսի ագշամը Այնօրօզ մանասթըրլարընան մէրքէզի օլան Գարիստ կէճ վագթի իշլէտիլմիշ ալր։

Հավատիսի վագրա պէր չէվգի ումումի հուսուսընը մուճիպ օլմաշ վէ իւչիւնճի Եօաքիմ հաղրէթլէրինէ Միլօ Բօթամատա իլգ ատֆա օլարագ ղավրա թէլէկրաֆ միտիրի վէ Մանասթըր պաշ բահիպի սիրիսօսթամ էֆէնտի թարաֆընան թէպրիքճիլէթը ղանէմէ իճարա գըլընմըշ ալր։

Միւշարիւէյէ հաղրէթլէրի՝ Բաթրիգ-լիք մէգամընան աղըր մէսուլիյէթինի սէրմիյանա՝ ինթիսապ վագիէնա սօլայը բէք տէ մէհլուն գայմամըշ օլարընը պէէան վէ միսթէագրպէն տուայը վանիպ իւլ էտայը հաղրէթի Շէրիֆարիյի կաա ու թէզբեար իթմիշլէր ալր։

Բազար կիւնիւ թէքմիլ մանասթըրլար պաշ բահիպլէրի Գարիստ ադը իճթիմա իթմիշլէր վէ մուսախէրէն Միլօ Բօթամատա Բաթրիգ Հաղրէթլէրինին հուզուրունա գալարակ իսրիմիշլէր ալր։ Մէմուրիյի՝ վէ էֆրատը սարիէ թարաֆընան միթէատտիտ թէպրիքճանէլէր քէշիսէ օլունմագտա սարը, իլգ թէլէկրաֆ Բաթրիգի սապրգ վէ Ալմանիա սէֆարէթի պաշ թէրճիմանը թարաֆլարընան քէշիսէ օլունմըշ սարը։

Միւշարիւէյէ Եօաքիմ հաղրէթլէրի նամիզաճ պուլունմագլա պէրապէր, բազար սապանը Մանասթըր քիլիսասընատա իճրա իսրիէն այնի բուհանիսէ հազը պուլունմըշլար սարը։ Բազար կիւնիւ թէքմիլ մանասթըրլար թարաֆընան պէր հէյէթը մուրաճասաէ միւշարիւէյէ պէյանը թէպրիքճաթ էյլէմիշլէր ալր։

Տիւն միթէատտիտ զիյարէթլէր վէ էզճիմէ Մանթաթօս գայմագամը թարաֆընան զիսարէթ վէրիլմէ պուլունմըշլար սարը։ Թէպրիքճանէլէր մէյանընտա Եունանիսթան խարճիյէ նազարը Մ. Բոմանսօսը, բէյնա Մավրօգորատօսը, Մ. Զէրպէչէֆին վէ Մ. Պաբաթը թէլէկրաֆլարը չայանը թէզքար սարը։ Տիւն սապահ տաքի Բաթրիգ հաղրէթլէրի Իվէրօն մանասթըրընան այնի բուհանիսէ հազը պուլունմըշլար վէ ագշամ իւզէրի Սթանպուլա աղիմէթ իթմէք իւզրէ, Դարա. սէյէ ավաէթ իթմիշ ալր։ Մամաֆի Սինոդ վէ միսթէեիթ մէճլիսլէրին իսրամաթրնա բաղմէն պէր գայ կիւն տահա Մանթաթօսթա թէլէիրի իգամէթ իտէէք վէ պու բէնզէնսիզ կիւնիւ Գուրմի գումբանեասընին Կիրիտ վաքըյլա Սթամպուլա միւսաֆիրէթ իտէէք ալր։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.—Սապրանիէ մէճլիսինին Նասիհաթ Ֆըրգասընա մէնսուպ ազալար էվէլբի կիւն ագը իճթիմա իտէրէք «Միթէվէֆա Իսթիյլօֆը» եէրինէ Սօպրանիէ մէճլիսինի բէյիսի միսսիս Կէյօֆ Ֆըրդայի մէզքիւրէ բէյիսի ինթիսապ իտիրմիշ ալր։ Սապրգ մալիյէ նազարը միրսիս Թէսոսրօֆ բէյիսը սանի թային իտիրմիշ ալր։

ՍԸՐՊԻՍՔԱՆ ՎԷ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Հէր իքի հիւքիւմէթ թարաֆընան իթթիֆաղ իտիրմիկի վէճճէլէ հիւքիւմաթը մէզքիւրէ արարընագաք հուսուսը թային իտէրէք պուլունան սոնրա հիչ պէր կէօնա վուգուսաթը մուէսսիսէյէ մէյսան վէրմէմէք իչիւն հազիրան այնընը 1ինաէ պէր մէճթէլիք գօմիսիօնը ագը իճթիմա իտէճէք ալր։

ՎԷՊԱ.— Կէչէն հաֆթա զարֆընա Պաարաաս եէնի վուգուսաթ օլմասընը՝ 25—26 թարիխլի պէր թէլէկրաֆ մաալիսնէն անլաշըլմըշ ալր։

—Զակարիկ չէհրինէ մայիսին 23ինէ 25ինէ գաառա Վէսպասան 3 վուգուսաթ վէ 26ընաա 4 վուգուսաթլա պէր վէֆիեաթ վուգու պուլմունշ ալր։

—Զանկազիկատն Պաարայա կէլէն պէր քիչինին սոսիսի մէզքիւրի խասթալըգսան թուխուլմըշ օլաբընը Իսկէնտէրիյէտէն քէչիսէ օլունան խուսուսի ինիլէր պէր թէլէկրաֆլա մաթբուատմըզա պէլիւրիլիյօր։

ՏԷՐՍԱԱՏԷՊԷՏԷ ՎԷՅԻՑԱԹ.—Մայիսին 19—26ընա գաառ չրգան հաֆթա զարֆընան Տէրսաատէթ վէ հիվարընաա 199 վէյիյաթ վուգու պուլմըշ ալր։

ԲՕՏՕՅՏԱ. Իսթրօբօլիա թէէնֆիզ-հանէսինտէքի Պիւրհանէտտին նամը թէպլիր վաքօրը Տէրսաատէթ ճէլիրէ եէրինէ Մէրսին վաքօրը Պարիյէ նէզարէթինէն թային ու իյզամ պուլմըշ ալր։

ԲՕՍԹԱ. Հիվանտիսի.—Սամսունան Սիվազա կիւչն Թաթար Խալիլ Գավազ մէրքէզինէն պէրազ իլէրուտէ պիւշէրէք վէֆաթ իյլէմիշ վէ բոսթա թէէնիր օլունմագ իչիւն հիւքիւմէթ մահալլիյէ թարաֆընան թէտարիրի լազըմ պիլ իճրա կիճէ սաաթ 6 պուչուգտա սալմէն մահէլի մագսուտանընա կէօնտէրիլմիշտիր։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ գոմիսերի ութուֆէթլու Նէճիպ Մէլէմամ էֆ. հաղրէթլէրինէ Բաբա հաղրէթլէրի թարաֆընան Բիւնէօֆ նիշանընան պէրինճէ բիսթպէսինէն պէր գըթասը իճնա իտիրմիշ ալր։

ՇԸՄԷՆՏԸՖԵՐ ՎԷ ԲԸՅԹԸՄ ԻՆՇԱՍԸ.— Իզմիր Վիլայէթի տահիլինա քիանն Տիբիլի գաղասընան պէտի իլէ Օսմանա մինթէքէի օլմագ իւզրէ պիլաթէէմնաթ պէր մէքթու վիսատթընա տար պէր չըմէնտրիքէր խասթը իլէ Տիբիլիսէ պէր ըբնթըմ վէ պէր սէ իսկէլէ ինչասը իմմիազլարընընն 99 սէնէ միատտէթլէ էօնանէլէրինէ իհսէսի Ինկիլթէրա սէօվլէթի թէպասընատան Մ. Անթուան Իսմարտ իլէ Աւսթրիա սէօվլէթի թէպասընատան Մ. Կուրթովիչ թարաֆլարընան թիճարէթի վէ նաֆիա նէզարէթ ճէլիլէնինէ թագում գըլընան խթիսատա խթիսատ օլունմըշ վէ մէհքէգը պուլունան բրօմէլէր պէրայի թէպզրգ նէզարէթի միւշարիւէյէնա հէյէթի ֆէնիէսինէ հավալէ պուլունմըշ ալր։

ՆԱԳԻԼԻ ՎԱՐՕՐԼԱՐԸ.— Ֆրանսա ինչասթը պարիսէ սէսթիկեասէրընա մարդ ինչիէն անդիէն մուրացած հացն ու տակը ծախսելով, մեծապէս վնասուած կը համարուէր, միտքս դրի որ առաւօտ լուսնալուն ալէն սենեկիս մէջ ունեցած ու ծնողքէս մնացած աւելորդ ու քիչ մը արժէքաւոր կահ կարասին ծախեմ և անով թէ՝ տան վարձքը և թէ նպարավաճառին ու այս հէք կնոջ ունեցած պարտքերս հատուցանեմ։

Սակայն մինչդեռ ես մտովի այս խորհրդածութեանց մէջ ընկղմած էի, արդէն կինն արթնցեր ու տաքի հնչելով բաւական մտեցեր էր ինծի։

—Աւա՛ղ, խեղճ աղջիկս ըսաւ քովս գալով, և մայրական հոգածութեամբ մը թեթեւակի ուսիս զարնելով, ներէ՛ ինծի, չէի կարծեր ընտանի վիշտեր ունենաք դուք և այդ վիշտերն ալ այդքան անողորմաբար տառապեցնեն ըզձեզ։

—Այո՛, պատասխանեցի խեղաբարի մը չափ ինքզինքս կորսնցնելով և անոր երեսն ի վեր նայելու չի համարձակելով, բայց չեմ հաւատար որ դուք ալ չունենաք և աւելի անագորոյն անշուշտ, սակայն այնքան բարի ու անկեղծ էք, որ այդ ամէնը համբերութեամբ կը կարողանաք տանիլու ...։

—Չէ՛, աղջիկս, յարեց սա հնար եղածին չափ մխիթարել ջանալով զիս՝

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՏԻՒՆՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԵԱՐ

ԲԱՐԻԶ, 9 Յունիս.—Վայինկթընատան ալընան պէր թէլէկրաֆնամէյէ նազարէն, Ամերիկա հիւքիւմէթի Զին թարաֆընան տէօվլէթլէրէ թէէարիյէ օլունմագադ թագումնամ մէսէլէսինին Լահէ մահքէմէյի հաքէմի վարթաքը իլէ գաթիյէն հալ ու թէսվիյէսինի թէքլիֆ իթմէք իւզրէ՝ Բէքինէ պուլունան Ամերիկա սէֆիրինէ թալիմաթ վերիլմիշ ալր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Մատամ Պոթա միսթէրլեաթ նազրը Մըսթը Զէմպրլէն ուտուսմ ասքերի գումանտանը Լօրա Բոպէրթս վէ խարճիյէ նազրը Լորա Լանսասուն թարաֆընան գալուլ օլունմըշ ալր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Հարպիյէ նէզարէթի Լորա Քիչնէր իլէ ժէնէրալ Պոթա արաբընատա եէնի պէր միւլագաթ վուգուպուլաւլընը թէքրիլ իսրիր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Լորա Քիչնէրէ թէքրար ասքերի ինմասիյէ կէօնտէրիլմիշ ալր։

ՁԱՐՇՈՒԻ ՔԷՊԻՐԻՆ Զասրբճբար ճասաէսի թավանը՝ Քիւրքճիէր իսանը թավանը կիսի ինչասընա պիլ իսթիպան իրասէյի Սէնիյէ հաղրէթի Բասիշահի չէրէֆսուտուր պուլյուրմըշ ալր։

ԻՇԹԻՊ գասասասընընն Մուսէվի մանասլէէնինէ իսարպպ օլան Սինսակոկն եզգաբրբըրպ թէճամիսն ինչասը խուսուսընա պիլիսթիպան միւսասատէյի Սէնիյէի ճէնասը Բասիշահի չաան պուլյրուլմըշ ալր։

ՊԻՐ գաթլ մատտէսինէն օտլայը 15 սէնէյէ մանքիմէն Թագատ հասպխանէսինէ մէվգուֆ պուլունան Ասպ իլ Բէրիմ նամ չախսըն մալուլիեէթինէ մէսին պագիյէի միւատտիթինին ափվը խուսուսընա միւասատէի Սէնիյէի ճէնասը Խլաֆէթբէնանի բայեկան պուլյրուլմըշ ալր։

ՊՈՒ ՏէՅԹԱ Սամսունան Տէրնասատէթէ վիրուա խէն ունդարըն մուզիրը սընամ օլաբընը մուսայեէնէ խալխլիքէն սոնրա, խալալընա միւսասատ օլունմասը ալր։

ԱՎՐԷԹ ՀԻՍԱՐ մալ միւտիրի սապրգ Մէհմէտ Շիւքրի էֆէնին իսիմիլա մատասէսինէն տօլայը 5 սէնէ միւատտէթլէ գալէպէնալիյէ հիւքմվէրիլմիշ ալր։

ԹԷՖԷՆՆԻ գաղասը Նայիպ վէ պիտաեէթ մանքէմէսի բէյիսի Շէվքէթ էֆէնտիյինի մուզայիրը գանուն հարամքեաթընան տօլայը թահրիր մանհաքէմէյէ ալընմասընա մէէզանիյէթ վերիլմիշ ալր։

ՍԸՐԳԱՆ.—Թավուզ Բաղարընտա թիւթիւնճի Վանկէլին տիւքքանընա եվվէլքի կիճէ սաաթ 4 բասատէրինատ խըրսըզ վիրէրէք 30 լիրա ագչէ վէ 20 լիրալըգ սէնէա վէ սայիրէ սըրգաթ օլունմըշ ալր։

ԲՕՍԹԱ. ՄՈՒԱՄԷԼԱԹԸ.—Մէվգբի թաթպիզէ վագ իսրէն բոսթա բաքէթէրի մուամէլաթընա պաղը մէմուրիյին եօլսըզ հարաքէթինէ մէյսան վէրիլմէմէսի իչիւն մէմուրիյին այիսէնինէ թէնպիհաթը լազըմ իճրա իսրէրէք ալր։

ՄԻՒՍԱՏԷՄԼԸ.—Պու սապահ Գըզ Գուլէսի գաբչուսընա զախիրէ վէ սաիրէյի համիլէն Նօլօրօսքէտէն կէլէն «Նօրտանալէն» նամ վաքօր իլէ Ինկիլիզ Իրլգրագ վաքօրը արասընա պէր միւսատէմ վուգու պուլմըշ ալր։ Հէր իքի վաքրրա խէսարտիսէ օլմուշ ալր։ «Նօրտանալէն» վաքօրը համաւլսինի գարայա չըգարմագա մէճպուր օլմուշ ալր։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

ՊՈՒ ԿԻՃԷՔԻ

Յունիս, 10 1901

Ֆրանսայի էսհամը	101.20
Բէյմի	322
Գոնսոլիտ.	25.05
Շըմէնտրֆէր	113.
Պանգ. Օթօման	551
Թրանսվալ	89.50

«Լոյս»ի 10րդ թիւը հրատարակուեցաւ հետեւեալ բովանդակութեամբ. — Մօտ դէմքեր.— Վահան Փափազեան։ Դէս ու դէն ակնարկներ.— Վահան Վ. Տէր Մինասեան։ Օգտակոսութիւն.—Լիլա։ Մօտա է վնաս չունի.— Լի-Հունկ-Զանկ։ Թէմինիզմ և մեր տուսուները.— Լիլա։ Վարժարա՞ն ես.—։ Ազգկան մը խոստովանանքը.— Նուարդ։ Դաղէթաճի Լէօս ազբար.— Պիթլիէնց Պաղաս։ Վարժապետը.— Ե. Թօպչեան։ Փչրանք.—Սաբկի Դասապարեան։ Խնդուք։ Հեռագիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՏԻՒՆՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԵԱՐ

ԲԱՐԻԶ, 9 Յունիս.—Վայինկթընատան ալընան պէր թէլէկրաֆնամէյէ նազարէն, Ամերիկա հիւքիւմէթի Զին թարաֆընան տէօվլէթլէրէ թէէարիյէ օլունմագադ թագումնամ մէսէլէսինին Լահէ մահքէմէյի հաքէմի վարթաքը իլէ գաթիյէն հալ ու թէսվիյէսինի թէքլիֆ իթմէք իւզրէ՝ Բէքինէ պուլունան Ամերիկա սէֆիրինէ թալիմաթ վերիլմիշ ալր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Մատամ Պոթա միսթէրլեաթ նազրը Մըսթը Զէմպրլէն ուտուսմ ասքերի գումանտանը Լօրա Բոպէրթս վէ խարճիյէ նազրը Լորա Լանսասուն թարաֆընան գալուլ օլունմըշ ալր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Հարպիյէ նէզարէթի Լորա Քիչնէր իլէ ժէնէրալ Պոթա արաբընատա եէնի պէր միւլագաթ վուգուպուլաւլընը թէքրիլ իսրիր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Լորա Քիչնէրէ թէքրար ասքերի ինմասիյէ կէօնտէրիլմիշ ալր։

ԵՈԳՈՀԱՄԱ.— Մարէշալ Գոնթ Վալսէրսէ Ճարգնտատա քեայի Քուա չէհրինէ միւվասէլէթ իթմիշ ալր։

ՀԷԼՍԻՆԿՓՕՐՍ.—Ֆինլանտիայա կաղէթալարընան իքիսի լաղվ՝ խրիմիշ ալր. ակիէր միսթէատտիտ Ֆինլանտիա կաղէթալարը օն պէշ կիւնէէն պէր այս գաառա միւսասէթլէր իլէ թաթիլ խրիմիշլէր ալր։

ԲԱՐԻԶ.— Բէյիսի հիւքիւմէթ Մ. Լուսէ հաղրէթլէրի Օթէօյսէ վուգուպպալան պէօյիւք ալ ֆէ ֆարշլարընատա հաղրը պուլունմըշ վէ չէվգամիզ ալգըշլարա մաղնար օլմըշ ալր։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Գրալ Սվէքսանար հաղրէթլէրի հարպիյէ պիւտէսինի 17 միլիոն ֆրանկա թէնզիլ էյլէմիշ ալր։

ԿԷՃԷՔԻ ԹԷԼԷԿՐԱՖԵԱՐ

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ԼՕՆՏՐԱ, 10 Մայիս.—Մատամ Պոթանսն եարբն լօրա Միլնէր իլէ միւլագաթ էյլէյէճէյի վէ չարշէնպէ կիւնի բէիս Ֆրիւկէրէ գավուշաճաղը պիլտիրիլիյօր։

ՉԻՆ

ՊԷՐԼԻՆ.—Մարէշալ Վալսէրսէ պուկիւն Դուպլէսի թէրք վէ Թոքիոնա միւթէվճճիհէն հաբէթէթ իթմիշ ալր։

ՀԷԼՍԻՆԿՓՕՐՍ.— Ֆինլանտիայա կաղէթալարընան իքիսի լաղվ՝ խրիմիշ ալր. ակիէր միսթէատտիտ Ֆինլանտիա կաղէթալարը օն պէշ կիւնէէն պէր այս գաառա միւսասէթլէր իլէ թաթիլ խրիմիշլէր ալր։

ԲԱՐԻԶ.— Բէյիսի հիւքիւմէթ Մ. Լուսէ հաղրէթլէրի Օթէօյսէ վուգուպպալան պէօյիւք ալ ֆէ ֆարշլարընատա հաղրը պուլունմըշ վէ չէվգամիզ ալգըշլարա մաղնար օլմըշ ալր։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Գրալ Սվէքսանար հաղրէթլէրի հարպիյէ պիւտէսինի 17 միլիոն ֆրանկա թէնզիլ էյլէմիշ ալր։

ՍԱՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ուսմ տիւն ադչ. դաբ.	26 37
» » » էն եիւքսէք	27—
» » » էն աշաղը	26—31
Բուսմէլի չըմէնտ ադչմ գրնաս	112—
» » էն եիւքսէք	112—62
» » էն աշաղը	112—

ՊԱՆԳԱ ԱԳԱՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյմի ադոիսը Օս. լիր.	14—00
Սիկարէթ Ա.	—91
» Բ.	—52
Թրանվայ	6—02
Ժուբանաս	1—85
Օպլիկասիոն Թրանվայ	470—
Սաբբանս	4—
Գրէսի ժէնէրալ	0—25
Օսմէթէ Օթօման Ինկ. լիր	0—13
Լօրիսմ	77—
Պանգ Նասիոնալ ազ Կրէդ	411—
Թրանսվալ	86—
Բրնիթիսմ թահվիլաթը	463—
Գրէսի Ֆոնսիէ էժիբսիէն	262—50
Ամասոլը չըմ ադիսը	10—35

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղչ տան	ղչ. բր
Պէյաղ մէճիտիյէ ֆարղը	108—05
Մէթալիք	100—
Ինկիլիզ լիրասը	109—39
Ֆրանսայ ալթունը	87—21
Բօլ	91—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէսի	8—69

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 10 յունիս

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	93—18
Օսմ. էսհամը այլրաբ	24—50
» » գաբանաբ	24—50
» » Բ.	50—
» » » Գ	27—50
Օսմանլը Պանդաբ	12—
Մըսըր տուլ. մուքթանբէ	105—75
Պուլկար խթիդրաղը	101—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վատէ	25—260

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—22
Բարիզ 3 այ վատէլի	23—00
Ֆիորէն Մանտա	18—55
Վիէննա չէքի (գուրօն)	21—81

Բարիզ 8 յունիս

Ֆրանս էսհ. 4% ֆր.	101—20
» » 4½%	101—50
Եէնի Օսմ. էսհամը այլրաբ	25—10
» » գաբանաբ	25—12
Բուսմէլի չըմէնտրֆէրի	113—50
Օսմանլը Բէյմի էսհամը	320—
» Պանդաբ	551—
Գրէսի Լիոնէ	1034—
Իթալիա էսհամը	97—80
Բանիորիթէ Ֆիւրք	495—
Օսմանիյէ	468—
Տուան Օթօման	522—
Սբանսօլ	71—50
Թրանսվալ	88—25
Գամպիո 3 այ վատէ	25—205
Գրէսի Ֆոնսիէ էժիբսիէն	—

Վիէննա 8 յունիս

Լօնտրա իւղէրինէ գամպիո	240—50
Բուսմէլի չըմէնտրֆէրի ֆր.	107—20
Օսմանլը Բէյմի ադոիսը	294—

Պէրլին 8 յունիս

Բուսմէլի չըմէնտրֆի (մարգ)	111—70
Լօնտրա իւղէրինէ գամպիո	20—260

ՄՈՒՍԻԳԻ ՄԵՐԱԳԼԽԱՐԸՆԱ

Մէարլիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի Եվրաց գալէմի խուլէֆաբնտան Հասան Թահսին էֆէնտի իլէ Նօթա վէ ֆէնոի մուսիգի մուալլիմի Զուլֆահան Գրիգոր էֆէնտիլէր թարաֆընտան հէր օր պէշ կիւնտէ պիր՝ մունթազամէն նէշր իտիլմէքտէ օլան էղնաբը մուսիգի եաֆօտ միւնթէզրպ չաբէր վէ գանթօ նօթասընըն իլքինճի ֆորմասը նէշր ետիլմիշ պիր։ Պիրէթամտէ էսքինճէլէրինի հավէսքեարանը մուսիգիյէ թավսիյէ իտէրիզ։

Մահալը ֆիրուսլիի Պալը Ալի ճատտէսինտէ 22 նումէրօրու Իսթանպոլ քիւթուպխանէսի, Մէրճանտա սոյնը Եղիա էֆէնտի վէ Էսկի Զապթիէ ճատտէսինտէ Սէֆա ֆոնոկրաֆխանէսիյէ սաիր մահէլլէր պիր։

Գ Ի Ս Ա Կ

Մարմարէնէ պօնկան օրէրու

ՀԱՑ. Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Առաքել էֆ. Գարբրէլեանի սենեակը

ՄԷՐՃԱՆ, ԵԱԼՏԷԶ ԽԱՆ, ԹԻՒ 10

Դրան 5 գահ.

ՅԱԿՈԲ ԿԻՒԼՄԷՋԵԱՆ

ՀԷՐ ՆԷՎ ԳԱՐԵՕԼԱԼԱՌ

ԷՆՎԱՑԻ ԶԷՏԻՏ ՍԱՆՏԱԼԵԱԼԱՐ

ՍՕՊԱԼԱՐ ՎԷ ՍԱՅԻՐԷ

Կալաթատա, Բէրէմպէ Բազարընտա, Զինճիրլի խանը դարչուսընտա, Ն. 11

ՍԱՊԱՀ

ՐՕՄԱՆԻԱ. — Քէօսթէնճէ (Բօմանիա) Իթալիա վէ Ֆրանսատան մատա Էվրօբա։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ. — Շիլէ, Բէգիկէն, Էրէյլի, Պահրը սիեահ, Թօղլու, Զոնկուլդաղ, Պարթըն, Զաֆրանպօլու։

ՄԱՐՄԱՐԱ. — Թէքֆոր տաղը, Էրսէք, Միւրէֆթէ, Մարմարա, Կանօս, Եուրէ, Փաչա լիմանը, Էկինլիք։

» Բրսա, Պանտրմա (Պալըքէսէր, Միհալիճ, Քիրմասթի)։

ՃՈՆ ՄԱԿՏՈՎԱԼ. — Գալէի Սուլթանիյէ, Բրէվէզէ, Սարանտաղ, (Եանէա, Էրկէրի, Ֆիլլաթ) Հանէա, Բէսմօ, Գանտիա։

ՆԷՄՁԷ. — Իզմէպօլու (Գոսթէնճէ) Սամսոն (Թոքատ, Ամասիա, Սըվաս, Մէրզիֆոն, Զորում, Զիլէ) Կիրէսոն (Դարա հիսարը չարշի) Տրապզոն (Կիւմիւշ խանէ, Արապկիր, Եկին, Էրզինճան, Բէյմօ, Պայբուրտ, Էրզրում, Վան, Մուշ, Պիթլիս, Սըղերտ) Բիդլէ, Պաթում (Կարկասիա, Թիւրքիստան, Աֆղանիսթան, Անգիսթան) Բօթի։

ՆԷՄՁԷ. — Քէօսթէնճէ (Բօմանիա) Վարնա, Պուրկաս։

» Բրէվէզա, Ավլոնիա, Սարանտաղ. (Եանէա, Էրկէրի, Ֆիլլաթ). Տէրաճ, Շէնկիլ (Ըշդարա) Հանէա, Բէսմօ, Գանտիա։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ, — Կէլիպօլու, Գալէի Սուլթանիյէ, Միտիլլու, Այվալըք, Էսքիսմիր Իզմիր, Սագըզ, Հանէա, Բէսմօ, Գանտիա։

ԿԻՒՐՃԻ. — Կէլիմպօլու, Գալէի Սուլթանիյէ, Միտիլլի, Օչէմէր, Էսքիսմիր Այվալըք, Մոլիվա, Բիլմար, ավանէթէ Պոզչա Առասը։

ՌՈՒՍԻԱ. — Գալաի Սուլթանիյէ, Միտիլլի, Իզմիր, Սագըզ։ Թարապուլուս, Շամ, (Թարպ. Շամ, Համ, Համոս) Պէրութ (Աքքէ, Շայրը Պաղտաս, Պասրա) Եաֆա (Թուսա-Շէրիֆ)։

)(37)(

ԹԷՐԹՕՆ ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԵԲԵԱՐ

ԿԻ ՏԸ ՄՕԲԱՍԱՆ

ԿԵԱՆՔ ՄԸ

Ագարակները՝ իրենց քառակուսի բակերուն մէջ, եղեամով ճերմկցած հակայ ծառերու պատապարող չարքին ետեւը, իրենց սպիտակ չապիկին տակ քնանալ կը թուէին։ Ո՛չ մարդ, ո՛չ անասուն դուրս չէին եկներ այլ եւս. միայնակ խրճիթներու բուխերիկները՝ պատուրուած կեանքը վեր կը հանէին, ծուխի նրբին թելերով՝ որոնք ուղղակի կը բարձրանային սառուցեալ օդին մէջ։

Դաշտավայրը, ցանկապատները, եւ չրջապատող կնճիռները, ամէնքը մեռած, ցուրտէն ոգմնուած կը թուէին։ Ատեն ատեն, կը լսուէր ծառերուն խշրտոցը, իբր թէ իրենց փայտէ անդամները խորտակուէին իրենց կեղեւին տակ։ Եւ երբեմն խոշոր ճիւղ մը կը բրթէր ու կ'իյնար, հատամուր սառոյցին տակ՝ որ կը քարացնէր բուսահիւթը եւ նեարդները կը փնտռէր։

Ժանն, անձկութեամբ դաղջ սիւքերուն վերադարձին սպասեց, իր մէջէն անցնող բոլոր անորոշ տառապանքները եղանակին դժնդակ ըրտութեանը վերագրելով։

Մերթ չէր կրնար այլեւս բան մը ուսել, ամէն անտակ սնունդի ապրելու անախորժութիւն մը զգալով, մերթ երակաղարկը բուռն կերպով կը սասկանար, մերթ իր թեթեւ ընթրիքները դժուարամարսելիութեան զղուանքներ կը պատճառէին եւ իր ձգտուած ջիղերը, միշտ թրթռուն, զինքը սեւական եւ անհանդուրժելի մտայուզութեան մը մէջ կ'ապրեցնէին։

Իրիկուն մը ջերմաչափը տաղի վար իջաւ եւ Ժիւլիէն սեղանէն եկած պահուն ցուրտէն դողալով (որովհետեւ սեղանատունը բնաւ չէր տաքնար, որքան ատեն որ խնայողութիւնը փայտին վրայ ալ դրուած էր), ձեռքերը շփրտեց մրմնալով.

—Այս գիշեր աղուոր քուն մը պիտի քաշենք, անանկ չէ՞, նոնօշս։

Եւ կը խնդար իր երբեմնի միամիտ աղու խնդուքովը, եւ Ժանն ձեռքը ատոր վզին կը նետէր. բայց այդ իրիկունը, ա՛նքան ցաւագնած, այնքան տարապայման կերպով դիւագրգիռ կը զգար ինքզինքը որ աղաչեց, ցած ձայնով, Ժիւլիէնին որպէս զի թողուր որ մինակը քնանայ. եւ քանի մը բառով, իր անանգստութիւնը կը յայտնէր.

—Կ'աղաչեմ, սիրելիս, հաւատա՛ որ աղէկ չեմ։ Անտարակոյս, վաղը պիտի աղէկնամ։

Ժիւլիէն չի պնդեց.

—Ինչպէս որ հաճոյ կը թուի քեզի, սիրելիս, քանի որ հիւանդ է՛ս պէտք ես խնամել ինքզինքդ։

Եւ ուրիշ բանի վրայ խօսեցան։

Ժանն կանուխէն պառկեցաւ, Ժիւլիէն սովորութեան համեմատ, կրակ վառել տուաւ իր մանաւոր սենեակին մէջ։

Երբ իմացուցին իրեն թէ աղէկ մը կը վառէր, համբուրեց իր կնոջը ճակատը եւ դուրս ելաւ։

Տունը ամբողջ կը թուէր ցուրտէն դրաւուած ըլլար. թափանցիկ պատերը թեթեւ ադամանդներ ունէին՝ սառուցներու նմանող. եւ Ժանն իր անկողնին մէջ կը սրսփար։

Երկու անգամ ոտքի ելաւ կոնդեր դնելու համար վառարանին մէջ եւ փնտռելու զգեստներ, վասակներ, հին ձորձեր՝ զորս անկողնին վրայ կը դիզէր։ Բան մը չէր տաքցներ զինքը. իր ոտքերը կը թմրէին, մինչդեռ երանգներուն եւ արուքներուն մէջ թրթռանքներ կը վազէին՝ որոնք անդադար զինքը մէկ կողմէն միւսը կը դարձնէին, կը շարժեցնէին եւ վերջին ծայր կը ջղայնոտէին։

Քիչ մը ետքը ակռաները կափկափել սկսան. ձեռքերը դողացին. կուրծքը կը սեղմուէր, դանդաղ սիրտը կը բաբախէր մեծ խուլ գարկերով եւ երբեմն կը թուէր կանգ առնել. և շնչափողը դժուարաւ չունչ կ'առնէր, իբր թէ բնաւ օդ չկարենար մանել հոն։

Զանանգանգին անձկութիւն մը համակեց իր հոգին միւնոյն ատեն՝ երբ անդիմադրելի ցուրտը կը թափանցէր մինչեւ ծուծը. երբեք ան զգացած չէր ասանկ բան մը, երբէք այսպէս լքուած զգացած չէր ինքզինքը կեանքէն, պատրաստ՝ իր վերջին չունչը փչելու։

Ու մտածեց. «պիտի մեռնիմ... կը մեռնիմ կոր»։

Եւ, առուգողի բռնուած, ան դուրս ցատկեց անկողնէն, կանչեց Ռոզալին, սպասեց, զանգակը նորէն զարկաւ, սպասեց տակաւին, ցուտասարսուռ եւ սառ կտրած։

Սպասուհին չէր գար բնաւ։ Սենեակին կը քնանար այն առաջին խոր քունովը զոր ոչ մէկ բան կը խանգարէ. և Ժանն՝ խելակորոյս, բոսիկ ոտքով դուրս խոյացաւ դէպի սանդուղին վրայ։

Վեր ելաւ անաղմուկ, առ խարխափ գնաց դուռը, բացաւ և կանչեց «Ռոզալի՛», միշտ առաջանալով, անկողնին դպաւ, ձեռքերը անոր վրայ պտտցուց և հանկցաւ որ պարապ էր։ Պարապ էր և ցուրտ ալ, որպէս թէ մէկը քնացած չըլլար հոն։

Զարմացած ըսաւ ինքնիրեն.

—Ինչպէս, ասանկ ատեն մը տակաւին ոտքի վրայ է։

Բայց որովհետեւ իր սիրտը, մէկէն ի մէկ խուռած, կը արագէր ու կը հեւացնէր զինքը, նորէն վար իջաւ, ծունկուքները կքած, արթնցնելու համար Ժիւլիէնը։

Եւ անոր սենեակը մտաւ ուժգնութեամբ, մտրակուած սա համոզումէն թէ պիտի մեռնէր, ինչպէս նաեւ ճանապարհութիւնը կորսնցնելէ առաջ զայն տեսնելու փափաքէն մղուած։

Ոգեւար կրակի մը լոյսովը տեսաւ իր ամուսնէն գլխուն քով՝ Ռոզալիի գլուխը բարձին վրայ։

Այն ճիչէն զոր ինքը արձակեց, անոնք երկուքն ալ արթնցան։ Ռոզալի բոպկ մը անշարժ մնաց այս յայտնութեան երկիւղալից չփոթութեան մէջ։ Ցնոց փախաւ, իր սենեակը մտաւ։ Եւ որովհետեւ Ժիւլիէն, յանկարծակիի եկած, «Ժա՛նն» կը գոչէր, անհնարին վախ մը բռնեց Ժանը՝ զոր կ'ունենար իր էրկը տեսնելու, անոր ձայնը լսելու, բացատրութիւնը և ատելը մտիկ ընելու, և անոր հայուածքին հանդիպելու մտածումէն։ և նորէն դուրս խոյացաւ՝ անդուղէն վար իջնելով։

Հիմա կը վազէր անիկա մութին մէջ սանդուղներէն վար գլորելու և անդամները քարին վրայ ջախջախելու վտանգովը։ Կը յառաջանար փախչելու, բան մը չի լսելու, մէկը չի տեսնելու անհրաժեշտ պէտքէն մղուած։

(Շարունակելի)

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1901 սէնէսի Մայիսին 1ինճի կիւնիւնտէն իբարէրէ

ԱՏԱԼԱՐ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ

Ատալարտան քէօրբիւյէ

Սթ. Տգ.

11 45 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պէքիկաղ, Դընալը

12 15 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Մալթէպէ, Պօսթանճը, Ճատը-Պօսթանը, Դալամըշ, Մօտա

12 45 Բէնտիք, Դարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Դընալը, (Պ. Ատատան սաաթ 1. 30ճա)

12 30 Եալօվա, Պ. Ատա, Հէյպէլի, (Պ. Ատատան սաաթ 3. 15աէ)

8 45 Բէնտիք, Դարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Դընալը, Դատը քէօյ (Պ. Ատատան սաաթ 9. 15աէ)

Քէօրբիւտէն ատալար ճանիպլինէ

2 15 Դատըքէօյ, Դընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Դարթալ, Բէնտիք

6 30 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Եալօվա, (Իշպու սէֆէրլէրէ կիւրէ գապուլ օլունմայաճագ տըր)

10 Դընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Դարթալ, Բէնտիք

10 45 Մօտա, Դալամըշ, Ճատը-Պօսթանը, Մալթէպէ, Պ. Ատա, Հէյպէլի

11 Դընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա (Իշպու սէֆէրլէրէ կիւրէ գապուլ օլունմայաճագ տըր)

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Ատալարտան Քէօրբիւյէ

11 Պ. Ատա, Հէյպէլի

11 30 Բէնտիք, Դարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Դընալը, (Պ. Ատատան սաաթ 12. 15աէ)

1 15 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Մալթէպէ, Պօսթանճը, Ճատը-Պօսթանը, Դալամըշ, Մօտա

8 30 Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Դընալը

9 30 Բէնտիք, Դարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Դընալը, Դատըքէօյ, (Պ. Ատատան 10. 15աէ)

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Հէյպէլի ատալարտան

1 30 Դատըքէօյ, Դընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Դարթալ, Բէնտիք

2 30 Դընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա

10 15 Դընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Դարթալ, Բէնտիք

10 45 Մօտա, Դալամըշ, Ճատը-Պօսթանը, Պօսթանճը, Մալթէպէ, Պ. Ատա, Հէյպէլի (Իշպու սէֆէրլէրէ կիւրէ գապուլ օլունմայաճագ տըր)

ԱՏԱԼԱՐ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼ ԹԱՐԻԳԻ

Բազար կիւնէրբաէն մատատա Անատօլ վէ ատալար ճանիպլինէն քէօրբիւյէ

12 15 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Մալթէպէ, Պօսթանճը, Ճատը-Պօսթանը, Դալամըշ, Մօտա

Քէօրբիւտէն Անատօլ վէ ատալար ճանիպլինէ

10 45 Մօտա, Դալամըշ, Ճատը-Պօսթանը, Մալթէպէ, Պ. Ատա, Հ.լպէլի (Իշպու սէֆէրլէրէ կիւրէ գապուլ օլունմայաճագ տըր)

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Քէօրբիւյէն Անատօլ վէ ատալար

Սթ. Տգ.

10 45 Մօտա, Դալամըշ, Ճատը-Պօսթանը, Պօսթանճը, Մալթէպէ, Պ. Ատա, Հէյպէլի (Իշպու սէֆէրլէրէ կիւրէ գապուլ օլունմայաճագ տըր)

Անատօլ վէ ատալարտան քէօրբիւյէ

1 15 Հէյպէլի, Պ. Ատա, Մալթէպէ, Պօսթանճը, Ճատը-Պօսթանը, Դալամըշ, Մօտա

ԴԱՏԸՔԷՕՅ ԹԱՐԻԳԻ

Եէվմիյէ Քէօրբիւտէն	Եէվմիյէ Դատըքէօյէն	Բազար Քէօրբիւտէն	Բազար Դատըքէօյէն
Սթ. Տգ.	Սթ. Տգ.	Սթ. Տգ.	Սթ. Տգ.
11 15	11 15	11 15	11 15
12	12	12	12
12 45	12 45	1	1
1 30	1 30	2	2
2 15	2 15	3	3
3	3		4
3 45	3 45	4	5
4 30	4 30	5	
5 15	5 15	6	6
6 15	6	7	7
8	7 15	8	8
9 15	9	9	9
10	9 50	10	10
10 45	10 30	11	11
11 30	11 15		
12	12	12	12

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՆԱ ԹԱՐԻԳԻ

Անատօլը չընդունարքէրնէ մի թէսաադֆ

Քէօքրիւտէն

Սթ. Տգ.

10 35 Բէնտիյէ կիւտէն

10 55 Էսկիշէհիրէ կիւտէն

12 53 Բէոքիյէ կիւտէն

2 18 Էրէնքէօյէ կիւտէն

3 25 Բէնտիյէ կիւտէն

4 13 Էրէնքէօյէ կիւտէն

5 05 Բէնտիյէ կիւտէն

6 10 Պիլա թէատիւֆ [3]

6 35 Բէնտիյէ կիւտէն

7 45 Իզմիտէ կիւտէն

9 25 Բէնտիյէ կիւտէն

10 30 Բէնտիյէ կիւտէն

11 35 Բէնտիյէ կիւտէն

Հայտար-Բաշատան

11 08 Բէնտիքտէն կէլէն[1]

11 35 Բէնտիքտէն կէլէն[2]

12 30 Բէնտիքտէն կէլէն

1 33 Բէնտիքտէն կէլէն

3 25 Իզմիտտէն կէլէն

3 55 Էրէնքէօյտէն կէլէն

4 55 Բէնտիքտէն կէլէն

5 41 Էրէնքէօյտէն կէլէն

6 51 Բէնտիքտէն կէլէն

7 25 Պիլա թէատիւֆ

8 21 Բէնտիքտէն կէլէն

10 07 Բէնտիքտէն կէլէն

11 15 Էսկիշէհիրտէն կէլէն [4]

12 15 Բէնտիքտէն կէլէն

[1] Իշպու սէֆէր մայիսին 19ընտան հաղիրարին 18ինէ գատար սէվամ իտէճէք պիր։

[2] Իշպու սէֆէր՝ նիսանին 9ընտան մայիսին 18ինէ գատար սէվամ իտէճէք վէ թէմմուզին 19ընտը կիւնիւ թէբրար պաշլայաճագ տըր։

[3] Ճումա վէ բազար 522 նումէրօրը Ֆէնէր Պաղչէ գաթարընա թէատիւֆ իտէճէք։

[4] Ճումա վէ բազար 525 նումէրօրը Ֆէնէր Պաղչէ գաթարընա թէատիւֆ իտէճէք։

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

1851 TORONTO WESTERN LONDON

ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԳԸ ՄԱԽՍՈՒՄԸՅԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851ՏԷ ԹԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸԾ

ԵԱՆ ԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան դիյանարքն մէճմուլ	Լինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ագչէ վէ հասիլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամիլէն թէէսիսէ օլունմուշ սերմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինէն միւտիրի ումումիի. ԴԱՆԻԷԼ ԱՍՏՈՒԱՆՏՈՒՐ

Իսթանպոլ, Պահճէ Գաբու, Անանիասի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրաարտա իշկիւզար վէ միւթէպէր ատէֆթէլէր արանըրմագտա տըր

ԻՄԹԻՆ. — Շէֆրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ամէրիկա գումբանիճիլարն նէրմայէսի հասիլաթնա նիսպէթէն 100 % ճլուուղը հալտէ Ունէթըրընքի 125 % տիր։ Իմթ պու հագիգաթ Ունէթըրին բրագիպէրինէ թէֆէվվիւզ իթաբիմէյէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր։

ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ = SALIBORINE

Էֆզասը ՎԱՍԻԼԱՔԻ ԹԷՕՏՕՐԻՏԷՆ ՊԱԼԱՇ թարաֆընտան թէրթիպ օլունմըշ տըր

ՄԷՃԼԻՍԸ ՍԸՇՇԻԷԻ ՈՒՄՈՒՄԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷՆԻՆ ՐՈՒԽՍԱՔԸՆԸ ՇԱՀԱՋ ՏԻՐ

Մէշնուբ ֆօրմուլը բարֆընտան բանդի վէ բանդէյ օլունմըշ տըր

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) ատէնլէն թօզ՝ ուէյլէրը բէրբիր ասլի էուսդէրէ կալընըրք բարմագլարին արարընտա հասրլ օլան ֆէնա գօգուլու եարըշգան մասատէլէրինի, բիտիկնէթ, բիտիք վէ գաշընմալարընը ատէֆ իյէր։ Պունատան պաշգա, բարմագլար արարընտա նասրը վէ նասրլըլաշմըշ ատերիտերի չըգարըր, սէրպէսթէճ կէվրէպիլիր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) գօշթուգ ալթընտա վէ տարը գարտը մանալլերտէքի բիչիքլերի, գօգուլարը խալիճլերի վէ գաշընմալարը տասի գտմի սուրէթէտ ատէֆ իյէր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ)ի գուլանանլար՝ ատէֆլուրը Ընբրնի քէսմէտէն հասէոնի թատիգ իթմէքտէ ալրլէր։

Սուրէթի իսթիմալի գոթանընն ատէրունտէքի թարիֆատան անլաշըլըր։

Ումումի տէբսար Ֆրանսըզլատա 55 նումէրօրու Վասիլաքի Թօտրիսէօ էմզահանէսի վէ պաշլըճա էճզահանէլէրտէ, էղա ալբալարընտա վէ Պոն Մարշէ ատ գոմթուռու 5 (պէշ) ղրուշա, թաշրա էճզահանէլէրինտէ վէ էճզա ատրօլարընտա 6 (ալթը) ղրուշա սաթըլմագտա տըր։

Թաշրատան 6 ղրուշըզ քսսթա բուլու կէօնտէրէնէ պիր դոթու ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ կէօնտէրիլիր։

ՔԱՐԻՋ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ՍԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՃ

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԵԾՈՒՐ ՏԻՊԻՃ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՆԻՒ-ՀՕՄ

NEW HOME

Մէգքիւր Սէրկիի Ումումիսինտէ միւքեամֆաթը, HORS CONCOURS

բէգայէթսիզ գազանմըշ տըր։

Էն ուֆագ թէֆէրրուաթընա գատար էմսալընա թէվէֆֆիւզ իտէր

Թիւրքիա իչիւն եէկեանէ անէնքասը Յ. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ Էվլատլարը

Մէրքէզի ֆիրուսթը Սթանպօլտա, Պահճէ Գալաթասընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն՝ 7 Թրամուէյ խաթթը իւղէրինտէ

ՇԻՒՊԼԷՐ՝ Իզմիթտէ, Սմիւրնատէ, Աֆիոն Գարահիսարտա վէ սաիրէ

Թամիր վէ էօյրթմէսի մէճճանէն տիր

ՏՊԱՐԱՆ

ՍԱՐԲԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Պապը Ալի ճատտէսի, 38

Ճշդութիւն, մաքրութիւն եւ արագութիւն նշանաբանն են Սարբեան եւ Ընկ. Տպարանին։

Սարբեան Եւ Ընկ. Տպարանը կը տպագրէ բոլորովին ՆՈՐ տառերով Թուրքերէն, Հայերէն, Ֆրանսերէն, Յունարէն և այլ լեզուով Գիրքեր, Հանդէսներ, Լրագրեր և Տետրակներ։

Սարբեան Եւ Ընկ. Տպարանը կը ստանայ վաճառականական հաշուեցոյցեր, նամակագլուխներ, հացէներ, հարանեաց հրաւիրագրեր, տոմսեր, այցաքարտներ, մահագրեր և այլն։

Սարբեան Եւ Ընկ. Տպարանը ուղղակի կը թղթակցի գաւառներու հետ ոտագրական բոլոր գործերու համար և գիրքերու տպագրութեան արտօնութիւնները ալ Մէարիֆէն առնել կ'ստանձնէ։

Տպարանս դիմող բոլոր յաճախորդք գոհ կը մնան։

ԵԷՆԻ ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ

Իսթանպօլտա, Մագուտիյէ խանընտա Նումէրօ 7

Էմլաք վէ արազի պէյ ու չիրա վէ թութիգալ վէ թէվֆիկ խթիգալ վէ իֆրազ վէ զայէֆն ֆէնէտա իխրաճը վէ վէրկի վէ սայիրէ վէ սիկուրթա իլէ պիլխասսա իդրազ վէ խթիգրազ մուամէլաթինա թէվաստութ խուսուսաթընը էմնիյէթ վէ թէսհիլաթը թամմէ իլէ տայիրէի այնէճէլէրինտէ աղ պիր միւտէթ զարֆընտա իճրա իսթէճէյինտէն ասհաալը մէսալիհին կէրէք թայրատա վէ կէրէք տէր սաատէթտէ սապգ իսթանպօլտա սէբէթճի խանընտա վէ էլեէվմ պաշգ բազարընտա Մագսուտիյէ խանընտա եէտի նումէրօրու եազրիհանէի ասիզիյէ կէրէք պիզգաթ վէ կէրէք պա թահրիրաք միւրաճաաթ պույուրմալարը իլան օլունուր.

2—30 ԱԼԻԲԻՍԱՆՏՐ

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԼՕԳՈՒՄ ՇԱՔԱՐԻ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՍԱՐԳԻՍ ԱԼԱՄԵԱՆ

Կ. Պոլիս Էսկի Զապթիէ ճատտէսի Ն. 57

Ֆրստրգլը. պատէրի, սագբզլը, պարզ և ամէն տեսակ լօգումներ ու չաքարեղէններ կը ծախուին յիշեալ վաճառատան մէջ, նաեւ յանձնարարութիւններ փութով և խնամքով կը պատրաստուին։

ՏՕՔԹՕՐ ԶՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մումախիլէյ փարիստէ միւտէթը մէկտիտէ էմբաղը տասիլիէ վէ ասապիէ քէսպի իրսիթասա իյէլէյուպ սարա, է ըսբաղմաց, խթէրիք, եարբա պաչ աղիրը, նիւզիլ) ուլգուսուզլուգ, ուլգուսա կէպնմէք, չօճուգլարին ինարաթ թութամամալարը վէ էնվալի սրնիրխասաթալարդարընը էլէկտրիք իլէ թէսաւի իյէսնիյի կիսի միտէ ասուլարը, վէ միտէ սուլունդն արթմասը վէ էքսիլմէսի, պաղբրուգ, գալպ, ագ վէ գարաճիրեր վէ պիւլճիմէ էմբաղը տասիլիէի սաիրէի ֆէնոնը թրպրդն էն ասն քէֆիմ աթը իւզրէ հէր կիւն սապահտան էօյլէնէ գատար իսանանպօլտա օգճիլէր պաչրնտա (Պայազիտ) վէ ուզուն չարշուսա (Մէրտիտ) էճզահանէլէրինտէ վէ էօյլէսէն սօնրա, պէյ օղլու ճատտէի քէսիրտէ Օսիոն թէաթրօսու գարչուսընտա 165 նումէրօրու Մուայէնէխանէի խուսուսիէսինտէ միւրաճաաթ իսէն խասթէկէանը գապալ իյէր։

Մուայէնէխանէի խուսուսիէսինտէ հէր նէվ թէտաւիի էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանէօռու մէվճուտ տուր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ ԲԸՊՊԻՏԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

ՍԷՐԻՐԱԹԸ ՃԻԼՏԻՃԷ

Վէ

ԷՖԷՐԷՆՃԻՃԷ ՄՈՒԱԼԼԻՄԻ

Ֆրանս Տէրէ վէ Ֆրէնկէ խուլուբէլերը ճէմիյէթիմ-ղայէ մահսուսէրէ-ինտէն

ՏՕԳԹ, ՃԷԼԱԼԵՏՏԻՆ ՄՈՒԽԹԱՐ

Ճումա իրթէսի) կիւնլէրի սաաթ

Բազար իրթէսի) 9 տան

Զարչէնպէհ) 10 1/2 ա գատար

Բէնչէնպէհ = սապահտան 6յա գատար

Սալը = սաաթ 7ինէն 10 1/2 ա գատար

Իսթանպօլտա, Ճուղալ-օղլունտա Իրան սէֆարէթխանէսի գուրպինտէ Շէրէֆ էֆ. սօգաղաղընտա քի 18 նումէրօրը խանէսինտէ խասթա գապալ իտէր

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ Ֆ. ԴԱՅՍԷՐԵԱՆ